

Minister Finansów

Informacja o realizacji ustawy o grach i zakładach wzajemnych w 2005 roku

www.mf.gov.pl/gryizakladywzajemne

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1. STAN PRAWNY	3
1.2. LIMITY LOKALIZACYJNE	4
1.3. STOPIEŃ WYKORZYSTANIA LIMITÓW W PODZIALE NA RODZAJE OŚRODKÓW GIER.....	5
1.4. POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE W SPRAWIE WYDAWANIA ZEZWOLEŃ NA URZĄDZANIE I PROWADZENIE GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH	5
1.4.1. INFORMACJA O UDZIELONYCH W 2005 ROKU ZEZWOLENIACH NA URZĄDZANIE I PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE GIER LOSOWYCH, ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH I GIER NA AUTOMATACH	5
1.4.2. INFORMACJA O UDZIELONYCH W 2005 ROKU ZEZWOLENIACH NA PRZEPROWADZENIE LOTERII PROMOCYJNYCH, LOTERII FANTOWYCH, LOTERII AUDIOTEKSOWYCH ORAZ GRY BINGO FANTOWE.....	6
1.4.3. INFORMACJA O DECYZJACH ODMOWNYCH MINISTRA FINANSÓW W SPRAWIE WYDANIA ZEZWOLENIA NA URZĄDZANIE I PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH W 2005 ROKU	6
1.4.4. INFORMACJA O DECYZJACH MINISTRA FINANSÓW COFAJĄCYCH ZEZWOLENIE NA URZĄDZANIE I PROWADZENIE GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH WYDANYCH W 2005 ROKU	7
1.4.5. INFORMACJA DOTYCZĄCA SPRAW TOCZĄCYCH SIĘ PRZED SĄDAMI ADMINISTRACYJNYMI.	7
1.4.6. INFORMACJA O UDZIELONYCH W 2005 ROKU PRZEZ DYREKTORÓW IZB SKARBOWYCH ZEZWOLENIACH NA URZĄDZANIE I PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE GIER NA AUTOMATACH O NISKICH WYGRANYCH.	7
2. ANALIZA EKONOMICZNA PODMIOTÓW RYNKU GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH	9
2.1. WIELKOŚĆ ORAZ STRUKTURA PRZYCHODÓW	10
2.2. WYGRANE W GRACH I ZAKŁADACH WZAJEMNYCH	17
2.3. SYTUACJA FINANSOWO – EKONOMICZNA PODMIOTÓW RYNKU GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH.....	18
2.3.1. SYTUACJA MAJĄTKOWA ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA MAJĄTKU PODMIOTÓW.....	19
2.3.2. KAPITAŁY WŁASNE PODMIOTÓW.....	23
2.3.3. RENTOWNOŚĆ SPRZEDAŻY GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH.....	24
3. PODATEK OD GIER, OPŁATY I DOPLĄTY W GRACH STANOWIĄCYCH MONOPOL PAŃSTWA	28
3.1. PODATEK OD GIER.....	28
3.2. WPŁYWY Z OPŁAT ZA ZEZWOLENIA, EGZAMINY I ŚWIADECTWA ZAWODOWE W 2005 ROKU.....	32
3.3. DOPLĄTY DO STAWEK, CEN LOSÓW I INNYCH DOWODÓW UDZIAŁU W GRACH	32
4. NADZÓR I KONTROLA DZIAŁALNOŚCI OKREŚLONEJ USTAWĄ	33
5. REJESTRACJA, EGZAMINY, ŚWIADECTWA ZAWODOWE	41
5.1. REJESTRACJA AUTOMATÓW I URZĄDZEŃ DO GIER.....	41
5.2. EGZAMINY I ŚWIADECTWA ZAWODOWE.....	43

1. Wstęp

1.1. Stan prawny

Urządzanie i prowadzenie działalności w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych, gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych dozwolone jest wyłącznie na zasadach określonych w ustawie z 29 lipca 1992 roku *o grach i zakładach wzajemnych*¹, zwanej dalej „ustawą” oraz na podstawie przepisów wykonawczych do tej ustawy.

Ustawa zawiera katalog gier i zakładów wzajemnych. Minister Finansów został jednakże uprawniony do rozstrzygnięcia, czy gra lub zakład nie wymieniony w ustawowo określonym katalogu jest grą lub zakładem wzajemnym.

Ustawa określa formy organizacyjno-prawne podmiotów prowadzących gry i zakłady wzajemne, i tak:

- 1) prowadzenie działalności w zakresie gier liczbowych, loterii pieniężnych, wideoloterii i gry telebingo stanowi monopol państwa, wykonywany przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, który w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych w tym celu tworzy jednoosobowe spółki Skarbu Państwa. Ww. Spółki, mimo stworzonych prawnych możliwości, nie rozpoczęły działalności w nowych segmentach rynku tj. w zakresie wideoloterii i gry telebingo, a w roku 2005 tak jak w latach poprzednich prowadzone były wyłącznie loterie pieniężne i gry liczbowe,
- 2) działalność w zakresie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w kości, gry bingo pieniężne, zakładów wzajemnych, gier na automatach, po wejściu w życie nowelizacji ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku tj. od dnia 15 czerwca 2003 roku również gier na automatach o niskich wygranych, może być prowadzona wyłącznie w formie spółki akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Akcjonariuszami (udziałowcami) spółek prowadzących ww. działalność mogą być osoby prawne lub spółki nie mające osobowości prawnej, których siedziba znajduje się na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- 3) loterie fantowe, gry bingo fantowe, loterie promocyjne i loterie audioteksowe mogą być urządzone przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej na podstawie udzielonego zezwolenia. Dochód z loterii fantowej i gry bingo fantowe przeznaczony jest w całości na realizację określonych w zezwoleniu i regulaminie gry celów społecznie użytecznych, a w szczególności dobroczynnych.

Zgodnie z ustawą gry cylindryczne, gry w karty, gry w kości, gry na automatach oraz gry bingo pieniężne mogą być urządzone wyłącznie w ośrodkach gier, w tym:

- gry cylindryczne, gry w karty i gry w kości – w kasynie gry,
- gry na automatach – w kasynie gry lub salonie gier na automatach,
- gry bingo pieniężne – w salonie gry bingo pieniężne,
- gry na automatach o niskich wygranych – wyłącznie w punktach gier na automatach o niskich wygranych.

¹ Dz. U. z 2004 roku, Nr 4, poz. 27, z późn. zm.

Działalność w zakresie gier i zakładów wzajemnych podlega ścisłej reglamentacji ze strony Państwa. Podstawowym instrumentem tej reglamentacji jest wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności w tym zakresie i zatwierdzanie regulaminów gier, jak również ustawowe określenie limitów lokalizacyjnych ośrodków gier – tj. kasyn gry, salonów gier na automatach i salonów gry bingo pieniężne.

Po uchwaleniu ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku *o zmianie ustawy o grach*.², wydane zostały niżej wymienione akty wykonawcze, tj. (wg stanu prawnego obowiązującego na dzień 31.12.2005 roku):

- 1) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach i zakładach wzajemnych (Dz. U. Nr 102, poz. 948, z późn. zm.);
- 2) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie warunków urządzania gier i zakładów wzajemnych (Dz. U. Nr 102, poz. 946);
- 3) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 sierpnia 2003 roku w sprawie upoważnienia dyrektorów izb skarbowych do wykonywania niektórych czynności w zakresie gier i zakładów wzajemnych (Dz. U. Nr 152, poz. 1486);
- 4) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie sposobu ewidencjonowania napiwków w kasynach gry (Dz. U. Nr 102, poz. 949);
- 5) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 czerwca 2003 roku w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od gier (Dz. U. Nr 104, po. 967);
- 6) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych zasad dofinansowywania modernizacji, remontów i inwestycji obiektów sportowych oraz rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych, tryb składania wniosków o dofinansowanie oraz przekazywanie środków na realizację zadań i ich rozliczanie (Dz. U. Nr 5, poz. 48);
- 7) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 28 stycznia 2005 roku w sprawie szczególnych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Pomocy Kultury (Dz. U. Nr 24, poz. 200);
- 8) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 kwietnia 2004 roku w sprawie wykonywania szczególnego nadzoru podatkowego (Dz. U. Nr 65, poz. 598, z późn. zm.).

1.2. Limity lokalizacyjne³

Zasady ustalania limitów ośrodków gier lokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, określają przepisy art. 29 i 30.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy, **kasyna gry** mogą być lokalizowane w miejscowościach liczących do 250 tys. mieszkańców – jedno kasyno. Na każde kolejne rozpoczęte 250 tys. mieszkańców liczba dozwolonych kasyn zwiększa się o jedno kasyno.

Art. 29 ust. 2 stanowi natomiast, iż **salony gier na automatach i salony gry bingo pieniężne** mogą być lokalizowane w miejscowościach liczących do 100 tys. mieszkańców – jeden salon. Na każde kolejne rozpoczęte 100 tys. mieszkańców liczba dozwolonych salonów gier zwiększa się o jeden salon.

² Dz. U. z 2003 roku, Nr 84, poz. 774

³ na dzień 31 grudnia 2005 roku

Ponadto zgodnie z brzmieniem art. 29 ust. 4, kasyna gry i salony gier na automatach mogą być lokalizowane na polskich pełnomorskich statkach pasażerskich i promach pasażerskich o polskiej przynależności.

Ustawa nie określa limitu zezwoleń na organizowanie loterii fantowych, loterii audiotekstowych i promocyjnych, gry bingo fantowe oraz zakładów wzajemnych.

Wprowadza natomiast pewne ograniczenia w zakresie lokalizowania punktów gier na automatach o niskich wygranych. W myśl art. 30 ustawy, punkty gier na automatach o niskich wygranych mogą być usytuowane w lokalach gastronomicznych, handlowych lub usługowych, oddalonych co najmniej 100 m od szkół, placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych oraz ośrodków kultu religijnego.

1.3. Stopień wykorzystania limitów w podziale na rodzaje ośrodków gier

↳ kasyna gry

Na koniec 2005 roku obowiązywało 27 zezwoleń na prowadzenie kasyn gry.

↳ salony gier na automatach

Na koniec 2005 roku obowiązywało 180 zezwoleń na prowadzenie salonów gier na automatach.

↳ salony gry bingo pieniężne

Na koniec 2005 roku nie obowiązywały żadne zezwolenia na prowadzenie salonów gry bingo pieniężne. Udzielone w latach poprzednich zezwolenia wygasły po upływie okresu na które zostały udzielone.

1.4. Postępowania administracyjne w sprawie wydawania zezwoleń na urządzenie i prowadzenie gier i zakładów wzajemnych

1.4.1. Informacja o udzielonych w 2005 roku zezwoleniach na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach

Przepisy ustawy określają ilość dozwolonych lokalizacji **kasyn gry** uzależniając ją od liczby mieszkańców w danej miejscowości. Na koniec 2005 roku obowiązywało 27 zezwoleń (udzielonych na podst. art. 29 i art. 31 ustawy), w tym w 2005 roku nie wydano żadnych decyzji zezwalających na prowadzenie kasyn gry. Ponadto w trybie art. 36 ust. 3 i 4 ustawy przedłużono 10 zezwoleń.

Na koniec 2005 roku obowiązywało 180 zezwoleń na prowadzenie **salonów gier na automatach**, w tym 11 zezwoleń udzielono w 2005 roku, a 31 zezwoleń przedłużono w trybie art. 36 ust 3 i 4 ustawy.

W 2005 roku na podstawie 33 zezwoleń prowadzono działalność w 1 257 **punktach przyjmowania zakładów bukmacherskich** (z tego w 2005 roku wydano 5 zezwoleń na prowadzenie 177 punktów).

Natomiast działalność w zakresie totalizatorów prowadzona była na podstawie 4 zezwoleń w 993 punktach przyjmowania totalizatorów (z tego w 2005r. wydano 1 zezwolenie na prowadzenie 313 punktów).

1.4.2. Informacja o udzielonych w 2005 roku zezwoleniach na przeprowadzenie loterii promocyjnych, loterii fantowych, loterii audiotekstowych oraz gry bingo fantowe

a) Na podstawie ustawy o grach i zakładach wzajemnych Minister Finansów wydał:

- 360 decyzji zezwalających na urządzenie loterii promocyjnych,
- 54 decyzje zezwalające na urządzenie loterii audiotekstowych.

W 2005 roku Minister Finansów nie wydał żadnej decyzji zezwalającej na urządzenie loterii fantowej i gry bingo fantowe.

b) Na podstawie § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 sierpnia 2003 roku w sprawie upoważnienia dyrektorów izb skarbowych do wykonywania niektórych czynności w zakresie gier i zakładów wzajemnych⁴ dyrektorzy izb skarbowych wydali:

- 87 decyzji zezwalających na urządzenie loterii promocyjnych,

Na urządzenie loterii fantowej i gry bingo fantowe dyrektorzy izby skarbowych nie wydali żadnego zezwolenia.

1.4.3. Informacja o decyzjach odmownych Ministra Finansów w sprawie wydania zezwolenia na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier i zakładów wzajemnych w 2005 roku

W myśl art. 24 ust. 2 ustawy, jeżeli o jedno zezwolenie na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier i zakładów wzajemnych ubiega się więcej niż jeden podmiot spełniający określone w ustawie warunki, minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłasza i przeprowadza przetarg. Szczegółowe warunki przeprowadzenia przetargu dla podmiotów ubiegających się o zezwolenie na urządzenie i prowadzenie działalności objętej ustawą określone zostały w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach i zakładach wzajemnych⁵;

Minister Finansów wydał:

- 5 decyzji odmownych w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie salonu gier na automatach (w tym 4 decyzje wydane po uprzednim przeprowadzeniu przetargów organizowanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy);
- 3 decyzje odmowne w sprawie udzielenia zezwolenia na urządzenie loterii promocyjnych.

⁴ Dz. U. z 2003 roku, Nr 152, poz. 1486

⁵ Dz. U. Nr 102, poz. 948 ze zm.

1.4.4. Informacja o decyzjach Ministra Finansów cofających zezwolenie na urządzenie i prowadzenie gier i zakładów wzajemnych wydanych w 2005 roku

Minister Finansów w 2005 roku nie wydał żadnej decyzji cofającej zezwolenie na urządzenie gier i zakładów wzajemnych.

1.4.5. Informacja dotycząca spraw toczących się przed sądami administracyjnymi.

Tabela 1 Sprawy toczące się przed Sądami Administracyjnymi (stan na koniec 2005 roku)

Skargi nierozpatrzone przez sąd	3
Skargi złożone do WSA za pośrednictwem MF	9
Wydane orzeczenia , w tym:	14
- Oddalające skargi	6
- Odrzucające skargi	2
- Uchylające zaskarżone decyzje	3
- Umarzające postępowanie	3

W 2005 roku Sądy Administracyjne w Warszawie rozpatrzyły 14 spraw. Zdecydowana większość to orzeczenia korzystne dla Ministra Finansów.

1.4.6. Informacja o udzielonych w 2005 roku przez Dyrektorów Izb Skarbowych zezwoleniach na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych.

Przepisy znowelizowanej w 2003 roku ustawy z dniem 15 czerwca 2003 roku wprowadziły do katalogu gier m.in. gry na automatach o niskich wygranych. Zgodnie z przepisami tej ustawy zezwolenia na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych udziela dyrektor izby skarbowej, na której obszarze działania są urządzone i prowadzone takie gry. Gry na automatach o niskich wygranych mogą być urządzone w lokalach gastronomicznych, handlowych i usługowych. Jednocześnie ustawa ograniczyła dopuszczalną liczbę tych automatów w jednym punkcie gier na automatach o niskich wygranych do trzech oraz zakazała ich lokalizowania w odległości mniejszej niż 100 m od szkół, placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych oraz ośrodków kultu religijnego.

Ogółem w 2005 roku izby skarbowe rozpatrzyły łącznie 82 wnioski o udzielenie zezwolenia na ww. działalność. Z ww. liczby złożonych wniosków dyrektorzy izb skarbowych w roku 2005 wydali 62 zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych.

Tabela 2 Liczba wniosków oraz wydanych zezwoleń na urządzenie gier na automatach o niskich wygranych w podziale na województwa w 2005 roku

izba skarbowa w:	liczba rozpatrywanych wniosków	liczba wydanych zezwoleń
1. Białymstoku	1	2
2. Bydgoszczy	3	2
3. Gdańsku	4	4
4. Katowicach	12	10
5. Kielcach	3	2

6. Krakowie	5	4
7. Lublinie	4	5
8. Łodzi	5	7
9. Olsztynie	3	3
10. Opolu	9	3
11. Poznaniu	9	1
12. Rzeszowie	3	4
13. Szczecinie	6	3
14. Warszawie	3	4
15. we Wrocławiu	8	4
16. Zielonej Górze	4	4
R A Z E M	82	62

Źródło: informacje izb skarbowych

Na dzień 31.12.2005 roku obowiązywało 199 zezwoleń na prowadzenie działalności w 17 769 punktach gier na automatach o niskich wygranych.

Należy w tym miejscu dodać, że rozpoczęcie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych nie jest możliwe bezpośrednio po wydaniu decyzji zezwalającej ze względu na konieczność dopełnienia przez podmiot innych dodatkowych wymogów formalno-prawnych związanych z dopuszczeniem automatów o niskich wygranych do eksploatacji.

Zgodnie z obowiązującym prawem w tym zakresie, warunkiem dopuszczenia automatu lub urządzenia do gier do eksploatacji i użytkowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest rejestracja takiego automatu lub urządzenia do gier na podstawie badania przeprowadzonego przez jednostkę badającą upoważnioną przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Po przeprowadzeniu badań przez jednostkę badającą i uzyskaniu pozytywnej opinii podmiot składa wniosek o rejestrację automatu lub urządzenia do gier, na którym minister właściwy do spraw finansów publicznych dokonuje jego poświadczenia poprzez nadanie numeru rejestracji automatu lub urządzenia do gier. Po przeprowadzeniu badań jednostka badająca zakłada plomby zabezpieczające przed ingerencją z zewnątrz.

Dopiero uzyskanie poświadczenia rejestracji uprawnia określony podmiot do wprowadzenia do eksploatacji i użytkowania automatu lub urządzenia do gier.

Niezależnie od powyższego, po dokonaniu rejestracji automatu do gier o niskich wygranych, obowiązkiem podmiotu jest zgłoszenie automatów o niskich wygranych do właściwego miejscowo urzędu celnego, celem urzędowego sprawdzenia zarówno automatów jak i punktów gier na automatach o niskich wygranych przez szczególny nadzór podatkowy.

Z uwagi na powyższe realny termin rozpoczęcia działalności objętej wydanym zezwoleniem na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach obejmuje okres od 3 do 11 miesięcy.

O ile faktyczna działalność w zakresie gier na automatach o niskich wygranych została rozpoczęta w IV kwartale 2003 roku zaledwie przez 4 podmioty na terenie 4 województw, to w 2004 roku działalność w ww. zakresie prowadzona była na terenie 16 województw już przez 23 podmioty, a w 2005 roku przez 35 podmiotów.

2. Analiza ekonomiczna podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych

Na rynku gier i zakładów wzajemnych w 2005 roku, w oparciu o uzyskane zezwolenia, działalność prowadziły 54 podmioty, w tym:

- 2 podmioty – w zakresie gier objętych monopolem Państwa tj. gier liczbowych i loterii pieniężnych;
- 5 podmiotów prowadziło działalność jednocześnie w oparciu o udzielone zezwolenia przez Ministra Finansów i Dyrektorów Izb Skarbowych;
- 17 podmiotów prowadziło działalność wyłącznie w oparciu o udzielone zezwolenia przez Ministra Finansów;
- 30 podmiotów prowadziło działalność wyłącznie w oparciu o udzielone zezwolenia przez Dyrektorów Izb Skarbowych.

Podmioty prowadzące w 2005 roku działalność na podstawie ustawy o grach i zakładach wzajemnych w podziale na poszczególne rodzaje gier:

☞ gry objęte monopolem Państwa

- gry liczbowe – Totalizator Sportowy Sp. z o.o.;
- loterie pieniężne – Polski Monopol Loteryjny Sp. z o.o. oraz Totalizator Sportowy Sp. z o.o.;

☞ **gry prowadzone w kasynach** – 5 podmiotów w 27 kasynach gry - Casino Centrum Sp. z o.o., Casinos Poland Sp. z o.o., Casino Polonia Wrocław Sp. z o.o., Orbis Casino Sp. z o.o., Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe S.A.;

☞ **gry prowadzone w salonach gier na automatach** – 13 podmiotów w 175 salonach gier na automatach – Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe S.A., PRU Filmotechnika Sp. z o.o., Estrada Polska Sp. z o.o., Orbis Casino Sp. z o.o., Bingo Centrum Sp. z o.o., Golden Play Sp. z o.o., Grand Sp. z o.o., Finkorp Sp. z o.o., Fortuna Sp. z o.o., Casino Polonia Wrocław Sp. z o.o., Club Fair Play Sp. z o.o., Casino Centrum Sp. z o.o., Casinos Poland Sp. z o.o.;

☞ **gry prowadzone w salonach gry bingo pieniężne** – 2 podmioty w 3 salonach gry bingo pieniężne - Biss International Sp. z o.o., Totolotek Toto-Mix S.A.;

☞ **zakłady wzajemne** – 8 podmiotów w 1 655 punktach zakładów wzajemnych - Betako Sp. z o.o., Bukmacher Sp. z o.o., Profesjonal Sp. z o.o., Star Typ Sport Sp. z o.o., Totolotek Toto-Mix S.A., Służewiec Tory Wyścigów Konnych Sp. z o.o., Milenium Sp. z o.o., Mega Typ Sp. z o.o.;

☞ **gry na automatach o niskich wygranych** – 35 podmiotów w 9 675 punktach gry na automatach o niskich wygranych - Aplauz Sp. z o.o., A-V Sp. z o.o., Bersin Sp. z o.o., Betako Sp. z o.o., Big Play Sp. z o.o., Empiro Sp. z o.o., Estrada Polska Sp. z o.o., Eurogame Sp. z o.o., Europlay Sp. z o.o., Fortuna Sp. z o.o., Fun Art. Factory Sp. z o.o., Gametek Sp. z o.o., Getway Sp. z o.o., Golden Gate

Sp. z o.o., Golden Play Sp. z o.o., Grand Sp. z o.o., Grupa F.P. Sp. z o.o., Hol-Games Sp. z o.o., Interplay S.A., Joy-Pol Sp. z o.o., Mat-Pol Sp. z o.o., Matrix Sp. z o.o., MultiPlay Sp. z o.o., Multitech Sp. z o.o., Nowopol Sp. z o.o., Odysea Sp. z o.o., PHU Toro Sp. z o.o., Playpol Bis Sp. z o.o., PMG Play Sp. z o.o., PR Eurofortuna Sp. z o.o., Roal Group Sp. z o.o., Slot Sp. z o.o., Stergame Sp. z o.o., Syriusz Sp. z o.o., Victoria Serwis Sp. z o.o.

2.1. Wielkość oraz struktura przychodów

Tabela 3 Przychody i dynamika przychodów z gier i zakładów wzajemnych w latach 2003-2005 (w tys. zł)

wyszczególnienie	Przychody			dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)	
	2003	2004	2005	2004	2005
Gry liczbowe	2 281 433	2 389 734	2 345 654	104,7	98,2
Kasyna gry	885 206	953 904	967 609	107,8	101,4
Salony gier na automatach	639 323	772 658	1 049 738	120,9	135,9
Zakłady wzajemne	529 945	641 849	665 340	121,1	103,7
Loterie pieniężne	141 790	115 328	70 316	81,3	61,0
Salony gry bingo pieniężne	18 999	14 662	8 705	77,2	59,4
Punkty gier na automatach o niskich wygranych ⁶	-	347 310	1 349 996	-	388,7
RAZEM	4 496 696	5 235 445	6 457 358	116,4	123,3

Źródło: dane liczbowe na podstawie: sprawozdania SGL-1 oraz rocznej Informacji z działalności podmiotu w punktach gier na automatach o niskich wygranych na terytorium RP

W 2005 roku podmioty funkcjonujące na rynku gier i zakładów wzajemnych osiągnęły łączne przychody w wysokości 6,5 mld zł, tj. o 23,3% więcej niż w 2004 roku. Wzrost przychodów o 23,3% wynika przede wszystkim z faktu, iż od roku 2004 wystąpiło wysokie tempo rozwoju nowego segmentu rynku tj. gier na automatach o niskich wygranych. Wysoki wzrost przychodów wystąpił także w salonach gier na automatach o 35,9% w porównaniu do roku ubiegłego. Wzrost przychodów odnotowano również w zakładach wzajemnych i w kasynach, odpowiednio o 3,7% i o 1,4%.

Na przestrzeni ostatnich 10 lat po raz pierwszy odnotowano spadek przychodów w grach liczbowych. Przychody z tych gier w 2005 roku w porównaniu do roku 2004 były niższe o 1,8%.

Rok 2005 to kolejny rok spadku sprzedaży z loterii pieniężnych, w relacji do roku 2004 były niższe o 39,0%, a w roku 2004 w stosunku do 2003 roku były niższe o 18,7%.

Rok 2005 to kolejny i zarazem ostatni rok spadku sprzedaży gry bingo pieniężne. W 2005 roku wygasły zezwolenia na urządzenie gier w salonach gry bingo pieniężne. Żaden z podmiotów posiadający zezwolenia na urządzenie przedmiotowych gier nie wystąpił z wnioskiem o ich przedłużenie.

⁶ Dane liczbowe o przychodach w punktach gier na automatach o niskich wygranych gromadzone są od 2004r. Przychody ze sprzedaży z gier na automatach o niskich wygranych stanowią wartość kwot wrzuconych do automatów, uzyskanych z wymiany żetonów do gry oraz zakredytowanych w pamięci eksploatowanych automatów w okresie sprawozdawczym

Tabela 4 Struktura przychodów z gier i zakładów wzajemnych w latach 2003-2005

(w %)

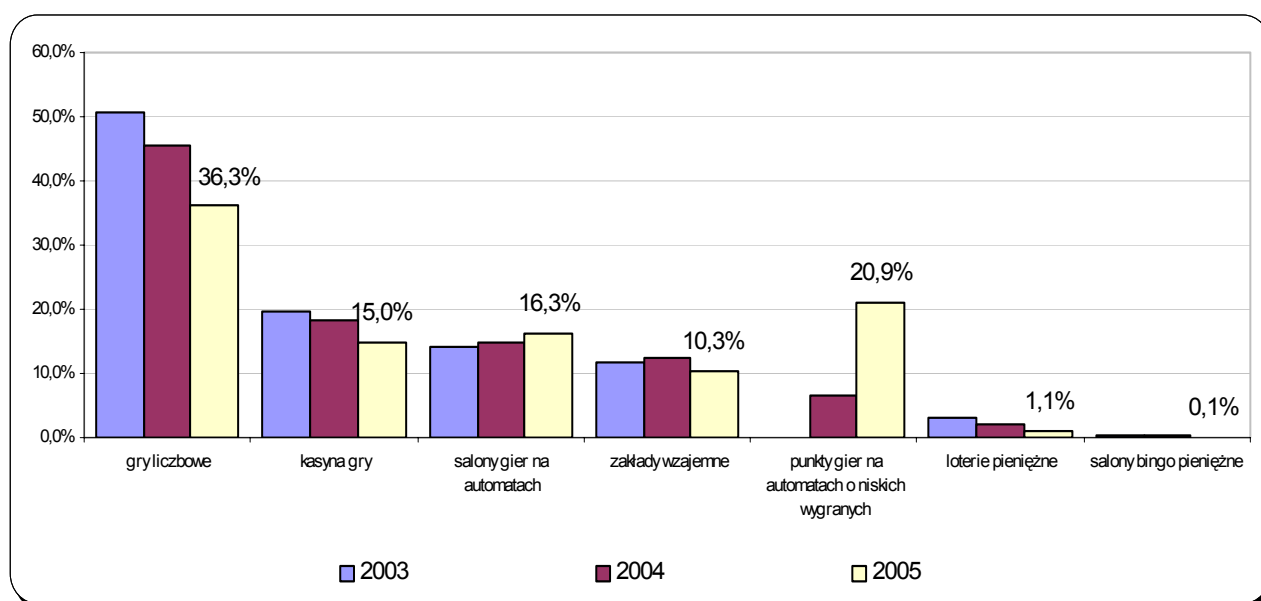
rodzaj gry	2003	2004	2005
Gry liczbowe	50,74	45,65	36,33
Kasyna gry	19,69	18,22	14,98
Salony gier na automatach	14,22	14,76	16,26
Zakłady wzajemne	11,78	12,26	10,30
Loterie pieniężne	3,15	2,20	1,09
Salony gry bingo pieniężne	0,42	0,28	0,13
Punkty gier na automatach o niskich wygranych	-	6,63	20,91

Zmiany w strukturze przychodów w roku 2005 w porównaniu do lat poprzednich wynikają przede wszystkim z faktu rozwoju nowego segmentu rynku gier – tj. gier na automatach o niskich wygranych. Wejście na rynek gier na automatach o niskich wygranych spowodowało, iż w strukturze przychodów udział gier liczbowych z poziomu 50,74% obniżył się do poziomu 36,33%.

Pomimo znacznego rozwoju nowego segmentu rynku gier i zakładów wzajemnych, nadal największy udział stanowią przychody z gier liczbowych. Mniejszy udział w przychodach z rynku generują takie segmenty jak: punkty gier na automatach o niskich wygranych, salony gier na automatach, kasyna gry oraz zakłady wzajemne (odpowiednio: 20,91%, 16,26%, 14,98% i 10,30%).

W skali całego rynku niewielkie przychody generowane są przez podmioty urządzające loterie pieniężne (1,09%), a przychody z gry bingo pieniężne mają znaczenie marginalne (0,13%).

Wykres 1. Zmiana struktury przychodów z gier i zakładów wzajemnych w latach 2003-2005

🔗 Gry liczbowe

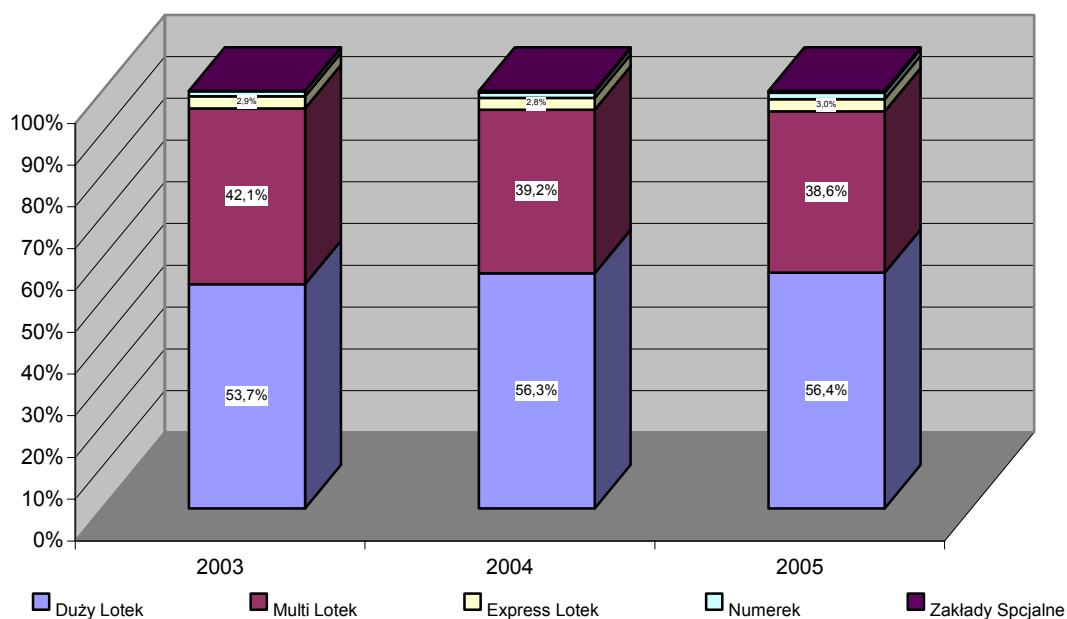
W 2005 roku w porównaniu do roku 2004 wystąpił spadek przychodów z gier liczbowych. Przychody te w 2005 roku w porównaniu do roku 2004 zmniejszyły się o 1,8% wobec wzrostu o 4,7% w roku 2004 w stosunku do 2003 roku.

Tabela 5 Przychody z gier liczbowych organizowanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o. w latach 2003-2005 (w tys. zł)

Nazwa gry	2003	2004	2005
Duży Lotek	1 226 295	1 344 814	1 323 256
Multi Lotek	960 300	935 486	906 397
Express Lotek	65 326	67 953	69 773
Numerek	27 301	31 436	36 066
Zakłady Specjalne	2 211	10 045	10 162
R A Z E M	2 281 433	2 389 734	2 345 654

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Wykres 2. Zmiana struktury przychodów z gier liczbowych organizowanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o. w latach 2003-2005

Tak jak w latach poprzednich, w strukturze przychodów gier liczbowych największy udział stanowi „Duży Lotek” i „Multi Lotek”. W 2005 roku w tych grach odnotowano spadek przychodów w stosunku do roku ubiegłego, odpowiednio o 1,6% i 3,1%.

Pozostałe gry stanowią kilkuprocentową wartość w strukturze przychodów gier liczbowych. Duży Lotek jest grą z długotrwałą tradycją, organizowany jest już od 1957 roku. Multi Lotek pomimo tego, że został wprowadzony dopiero w roku 1996 cieszy się również bardzo dużą popularnością.

☛ Kasyna gry

W 2005 roku w porównaniu do roku 2004 wystąpił niższy wzrost przychodów z gier urządzanych w kasynach niż w roku poprzednim. Przychody te w 2005 roku w porównaniu do roku 2004 zwiększyły się o 1,4% wobec wzrostu o 7,8% w roku 2004 w stosunku do 2003 roku.

Liczba kasyn, w których prowadzona była działalność:

- w 2003 roku – **25**,
- w 2004 roku – **25**,
- w 2005 roku – **27**.

Przychody w przeliczeniu na jedno kasyno:

- w 2003 roku – **35 408 tys. zł** (wzrost o 15,5% w stosunku do roku ubiegłego),
- w 2004 roku – **38 156 tys. zł** (wzrost o 7,8% w stosunku do roku ubiegłego),
- w 2005 roku – **35 837 tys. zł** (spadek o 6,1% w stosunku do roku ubiegłego).

Przychody w przeliczeniu na jeden ośrodek gier w 2005 roku w porównaniu do roku 2004 spadły o 6,1% przy jednoczesnym wzroście kasyn o 8% tj. z 25 w roku 2004 do 27 w roku 2005.

W kasynach gry dozwolone jest urządzenie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w kości i gier na automatach.

W strukturze przychodów z kasyn gry największy udział mają przychody z gier w karty i gier cylindrycznych. Na przestrzeni ostatnich trzech lat zaobserwować można, iż dynamika przychodów z gier na automatach urządzanych w kasynie jest znacznie wyższa niż z gier cylindrycznych i z gier w karty.

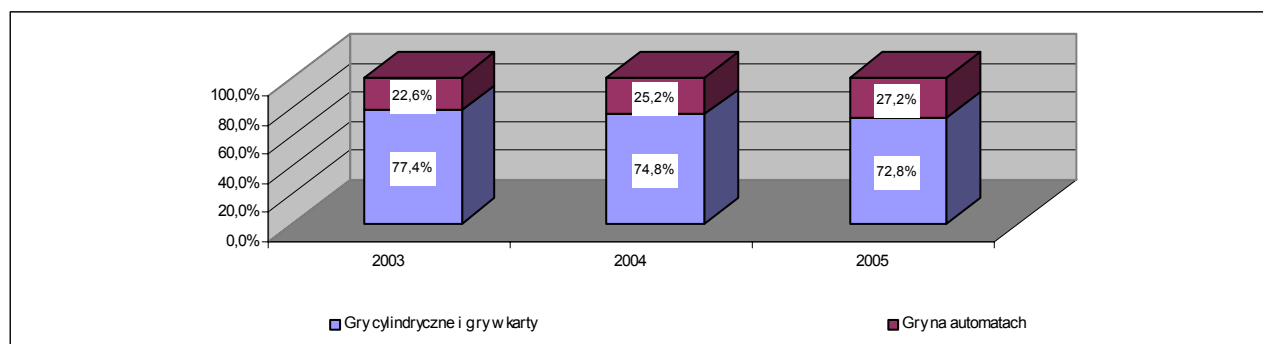
Tabela 6 Przychody i dynamika przychodów gier urządzanych kasynach gry w latach 2003-2005

rodzaj gry	przychody (w tys. zł)			dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Gry cylindryczne i gry w karty	685 135	713 355	704 193	102,0	104,1	98,7
Gry na automatach	200 071	240 549	263 416	107,8	120,2	109,5
R A Z E M	885 206	953 904	967 609	103,3	107,8	101,4

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Na przestrzeni lat 2003 – 2005 w kasynach udział przychodów z gier cylindrycznych i gier w karty zmniejszył się o 4,6 pkt procentowe na rzecz przychodów z gier na automatach.

Wykres 3. Zmiana struktury przychodów z gier urządzanych w kasynach gry w latach 2003-2005

☞ Salony gier na automatach

Tabela 7 Przychody i dynamika przychodów salonów gier na automatach w latach 2003-2005

przychody (w tys. zł)			Dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)		
2003	2004	2005	2003	2004	2005
639 323	772 658	1 049 738	104,8	120,9	135,9

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

W latach 2004-2005 wystąpił znaczący wzrost przychodów w salonach gier na automatach. Przychody te w 2004 roku w porównaniu do roku 2003 zwiększyły się o 20,9%, a w roku zwiększyły się o 35,9% w stosunku do roku 2004. Znaczący wzrost ww. przychodów wynika ze wzrostu liczby funkcjonujących ośrodków gier, a tym samym liczby automatów.

Liczba ośrodków gier, w których była prowadzona działalność w:

- 2003 roku – **156**,
- 2004 roku – **167**,
- 2005 roku – **175**.

Przychody w przeliczeniu na jeden ośrodek gier w:

- 2003 roku – **4 098 tys. zł** (wzrost o 1,4% w stosunku do roku ubiegłego),
- 2004 roku – **4 627 tys. zł** (wzrost o 12,9% w stosunku do roku ubiegłego),
- 2005 roku – **5 998 tys. zł** (wzrost o 29,6% w stosunku do roku ubiegłego).

Przychody w przeliczeniu na jeden ośrodek gier w 2005 roku wzrosły o 29,6% przy wzroście liczby salonów o 4,8% tj. z 167 w 2004 do 175 w 2005 roku. Przychody ogółem w tym segmencie rynku na przestrzeni lat 2003-2005 odpowiednio wzrosły z 772,7 mln zł do 1.049,7 mln zł. Przychody w przeliczeniu na jeden ośrodek gier na przestrzeni lat 2003-2005 odpowiednio wzrosły z 4,1 mln zł do 6,0 mln zł.

☞ Zakłady wzajemne

Tabela 8 Przychody z zakładów wzajemnych w latach 2003 - 2005

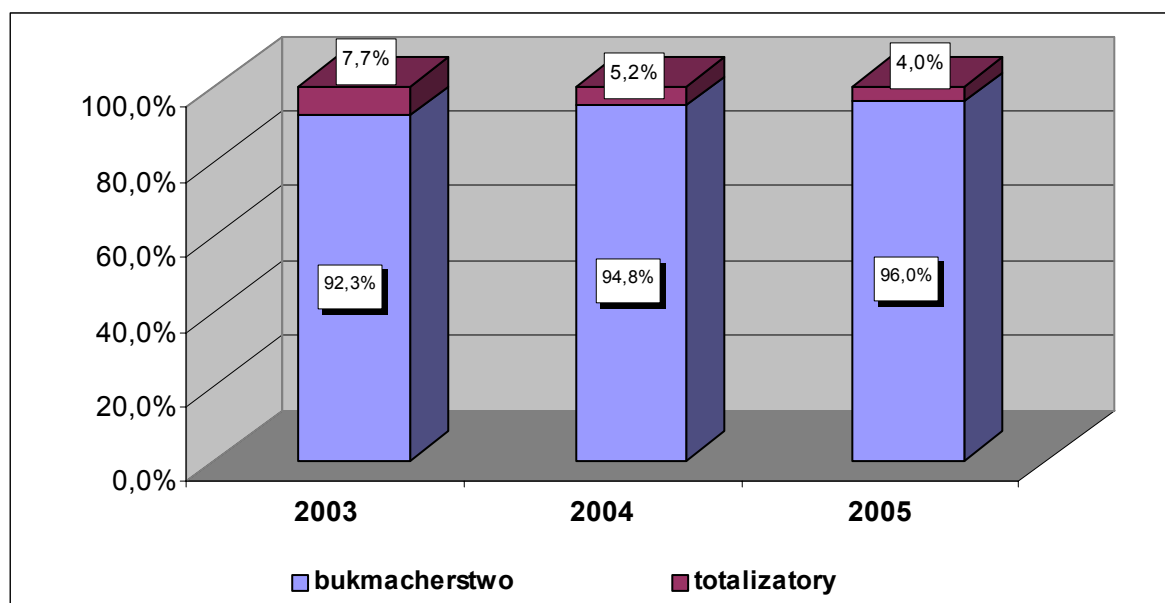
rodzaje zakładów wzajemnych	2003	2004	2005	(w tys. zł)		
				dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)		
				2003	2004	2005
Totalizatory	40 761	33 592	26 533	67,3	82,4	79,0
Bukmacherstwo	489 184	608 257	638 807	124,6	124,3	105,0
R A Z E M	529 945	641 849	665 340	116,9	121,1	103,7

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Po dwuletnim wysokim wzroście dynamiki przychodów w tym segmencie rynku tj. w latach 2003-2004, w roku 2005 nastąpiło znaczne jej spowolnienie.

Przychody w 2005 roku w porównaniu do roku poprzedniego zwiększyły się o 3,7%. Na przestrzeni ostatnich trzech lat zaobserwować można, iż w strukturze przychodów zakładów wzajemnych, przychody z zakładów totalizatora wykazują tendencje spadkowe odpowiednio z 40 761 tys. zł do 26 533 tys. zł.

Wykres 4. Zmiana struktury przychodów ze sprzedaży zakładów wzajemnych w latach 2003 – 2005

Zgodnie z ustawą, zakłady wzajemne dzielą się na:

- **totalizatory**, tj. zakłady o wygrane pieniężne polegające na odgadywaniu wyników sportowego współzawodnictwa ludzi lub zwierząt, w których uczestnicy wpłacają stawki, a wysokość wygranej zależy od łącznej kwoty wpłaconych stawek,

Tabela 9 Struktura przychodów z totalizatorów w latach 2003-2005 (w %)

Rodzaje totalizatorów	2003	2004	2005
Odgadywanie wyników współzawodnictwa zwierząt	69,7	74,2	73,4
Odgadywanie wyników współzawodnictwa ludzi	30,3	25,8	26,6

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

W strukturze przychodów z totalizatorów przychody z zakładów polegających na odgadywaniu wyników sportowego współzawodnictwa zwierząt od 2002 roku do 2004 roku wykazywały tendencję zwykłą, a w 2005 roku nieznacznie spadły. Natomiast udział zakładów polegający na odgadywaniu wyników sportowego współzawodnictwa ludzi w roku 2005 w stosunku do roku 2004 nieznacznie wzrósł.

- **bukmacherstwo**, tj. zakłady o wygrane pieniężne polegające na odgadywaniu zaistnienia różnych zdarzeń, w których uczestnicy wpłacają stawki, a wysokość wygranych zależy od umówionego, pomiędzy przyjmującym zakład a wpłacającym stawkę, stosunku wpłaty do wygranej.

Tabela 10 Struktura przychodów z zakładów bukmacherskich w latach 2003-2005 (w %)

rodzaje zakładów bukmacherskich	2003	2004	2005
Odgadywanie wyników współzawodnictwa zwierząt	–	–	–
Odgadywanie wyników współzawodnictwa ludzi	100	100	100

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Od 2002 roku zakłady bukmacherskie zawierane są wyłącznie na odgadywanie wyników sportowego współzawodnictwa ludzi.

☛ Loterie pieniężne

Tabela 11 Przychody z loterii pieniężnych urządzanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o. oraz PML Sp. z o.o. na terenie kraju w latach 2003-2005 (w tys. zł)

nazwa podmiotu	Przychody (w tys. zł)			dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)	
	2003	2004	2005	2004	2005
Totalizator Sportowy Sp. z o.o.	139 156	110 222	68 168	79,2	61,8
PML Sp. z o.o.	2 634	5 106	2 148	193,8	42,1
R A Z E M	141 790	115 328	70 316	81,3	61,0

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Po dwuletnim okresie spadku przychodów w tym segmencie rynku tj. w latach 2001-2002, w roku 2003 sprzedaż loterii pieniężnych znacznie wzrosła, a w latach 2004 – 2005 ponownie spadła. Przychody z loterii pieniężnych w 2004 roku spadły o 18,7% w porównaniu do 2003 roku, a w roku 2005 w stosunku do roku 2004 spadły o 39%.

Przychody ze sprzedaży z loterii pieniężnych w roku 2005 w stosunku do roku 2004 urządzanych zarówno przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o. jak i przez Polski Monopol Loteryjny Sp. z o.o. znacznie się obniżyły odpowiednio o 38,2% i 57,9%.

Na poziom sprzedaży loterii pieniężnych wpływa szereg czynników, do których można zaliczyć m.in.

- liczbę urządzanych loterii, jak i ich atrakcyjność. W zakresie liczby urządzanych loterii ważnym elementem jest termin zakończenia sprzedaży loterii prowadzonych dotychczas i jednocześnie liczba jak i termin wprowadzenia do sprzedaży nowych loterii w danym okresie obrotowym,
- cenę jednostkową losu,
- dopłaty wprowadzone z dniem 15.06.2003 roku nowelizacją ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o grach..., wprowadzenie przedmiotowych dopłat mogło mieć wpływ na spadek przychodów w roku 2004 i 2005,
- spadek popytu wynikający m.in. z faktu pojawiania się nowych rodzajów gier, które są o wiele bardziej atrakcyjne w swej formie dla „pokolenia internetu i gier wirtualnych” niż tradycyjne losy loterii pieniężnych,
- sposób dystrybucji losów, itp.

Tabela 12 Liczba loterii pieniężnych prowadzonych w latach 2003-2005 przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o. i PML Sp. z o.o.

nazwa podmiotu	2003	2004	2005
Totalizator Sportowy Sp. z o.o.	21	24	18
PML Sp. z o.o.	9	10	8
R A Z E M	30	34	26

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Tabela 13 Średnioroczny przychód z jednej loterii pieniężnej (w tys. zł)

nazwa podmiotu	2003	2004	2005
Totalizator Sportowy Sp. z o.o.	6 626,5	4 592,6	3 787,1
PML Sp. z o.o.	292,7	510,6	268,5

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Mimo spadku poziomu sprzedaży loterii pieniężnych TS Sp. z o.o. nadal utrzymuje dominującą pozycję w tym segmencie rynku.

Duży potencjał finansowy i rozbudowana sieć sprzedaży spowodowały, iż Totalizator Sportowy zdominował ten segment rynku. Od momentu rozpoczęcia przez TS Sp. z o.o. działalności gospodarczej w segmencie rynku loterii pieniężnych tj. od 1999 roku, udział przychodów PML Sp. z o.o. w tym segmencie jest niewielki, i w okresie ostatnich trzech lat wynosił odpowiednio w roku 2003 – 1,9%, 2004 – 4,4%, a w 2005 – 3,1%.

↪ salony gry bingo pieniężne

Tabela 14 Przychody i dynamika przychodów salonów gry bingo pieniężne w latach 2003-2005

Przychody (w tys. zł)			dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)		
2003	2004	2005	2003	2004	2005
18 999	14 662	8 705	78,6	77,2	59,4

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Rok 2005 był kolejnym rokiem spadku przychodów ze sprzedaży gry bingo pieniężne. Na przestrzeni ostatnich trzech lat podmioty gospodarcze nie były zainteresowane rozwojem tego segmentu rynku, o czym świadczy liczba funkcjonujących ośrodków gier. Działalność prowadzona była zaledwie w 3 ośrodkach gier przez 2 podmioty gospodarcze.

O powyższym świadczy również fakt, iż na koniec 2005 roku nie obowiązywały żadne zezwolenia na prowadzenie salonów gry bingo pieniężne. Udzielone w latach poprzednich zezwolenia wygasły po upływie okresu na które zostały udzielone. Wystąpiła więc sytuacja, iż mimo stworzonych warunków prawnych na organizowanie przedmiotowych gier podmioty gospodarcze nie są zainteresowane ich urządzaniem.

2.2. Wygrane w grach i zakładach wzajemnych

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy ogólna wartość wygranej w grze liczbowej, totalizatorze i grze bingo pieniężne nie może być niższa niż 50% kwoty wpłaconych stawek, a w loterii pieniężnej, w loterii fantowej oraz grze telebingo – niższa niż 30% łącznej ceny przeznaczonych do sprzedaży losów lub innych dowodów udziału w grze.

Wykres 5. Udział wygranych w przychodach z gier i zakładów wzajemnych w latach 2003-2005

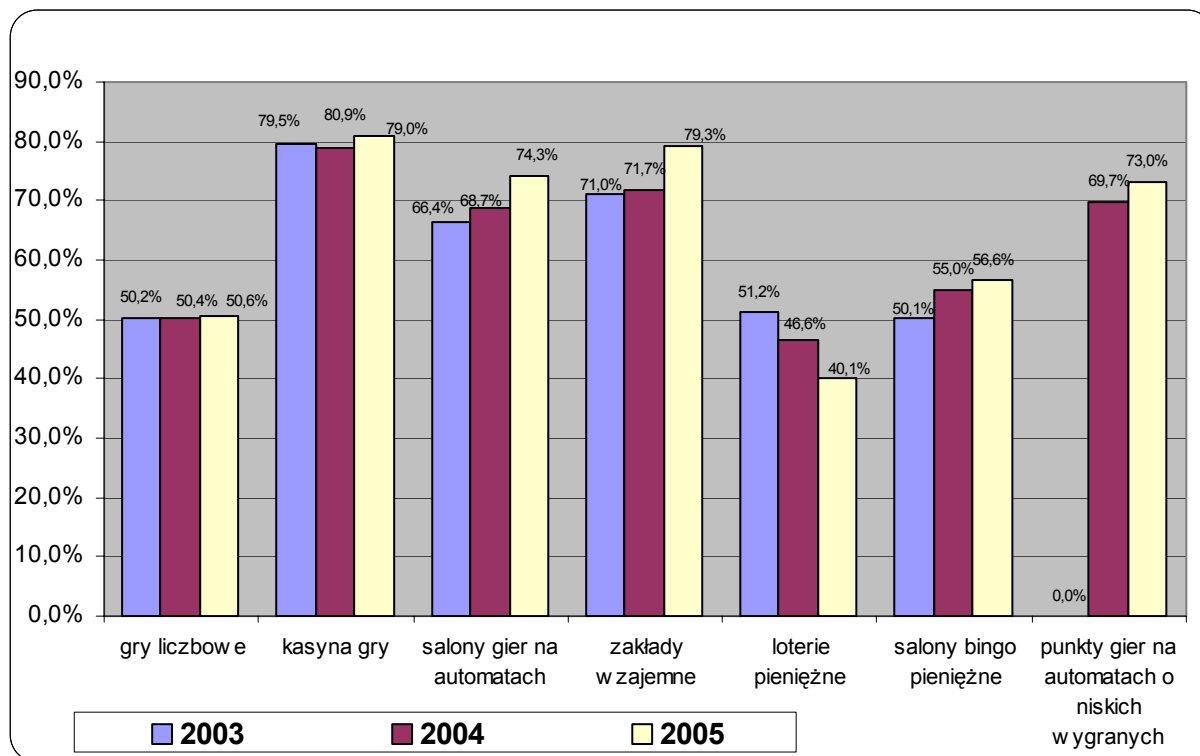

Tabela 15 Wygrane w grach i zakładach wzajemnych

(w tys. zł)

Wyszczególnienie	wygrane			dynamika wygranych (rok poprzedni = 100)	
	2003	2004	2005	2004	2005
Gry liczbowe	1 145 716	1 204 021	1 185 905	105,1	98,5
Kasyna gry	703 549	753 809	782 567	107,1	103,8
Salony gier na automatach	424 347	530 772	779 787	125,1	146,9
Zakłady wzajemne	376 202	460 096	527 768	122,3	114,7
Loterie pieniężne	72 597	53 707	28 218	74,0	52,5
Salony gry bingo pieniężne	10 494	8 062	4 925	76,8	61,8
Punkty gier na automatach o niskich wygranych	-	242 045	985 126	-	407,0
R A Z E M	2 732 905	3 252 512	4 294 296	119,0	132,0

Źródło: dane na podstawie: sprawozdania SGL-1 oraz rocznej Informacji z działalności podmiotu w punktach gier na automatach o niskich wygranych

2.3. Sytuacja finansowo – ekonomiczna podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych

W 2005 roku w różnych segmentach rynku gier i zakładów wzajemnych na podstawie wydanych zezwoleń działalność prowadziły 54 podmioty gospodarcze. Liczbę tych podmiotów obrazuje tabela 16.

Tabela 16 Liczba podmiotów prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych w latach 2004-2005 w zakresie gier

Wyszczególnienie	liczba podmiotów	
	2004	2005
Gry stanowiące monopol państwa	2	2
Gry zaliczane do tzw. wysokiego hazardu (spółki prowadzące działalność wyłącznie w oparciu o udzielone zezwolenia przez MF plus 3 spółki: Betako, Golden Play i Estrada Polska działające jednocześnie w oparciu o zezwolenia udzielone przez MF i IS)	19	20
Gry zaliczane do tzw. niskiego hazardu (spółki prowadzące działalność wyłącznie w oparciu o udzielone zezwolenia przez IS oraz 2 spółki: Grand i Fortuna działające jednocześnie w oparciu o zezwolenia udzielone przez MF i IS)	21	32
R A Z E M	42	54

Wyniki finansowo-ekonomiczne podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych w 2005 roku wykazane w bilansie na dzień 31 grudnia 2005 roku oraz w sprawozdawczości sporządzanej przez podmioty dla Ministerstwa Finansów kształtowały się w sposób następujący:

2.3.1. Sytuacja majątkowa oraz źródła finansowania majątku podmiotów

Wartość aktywów jak i pasywów podmiotów prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych na dzień 31.12.2005 roku wyniosła 1.253.394 tys. zł wobec 1.110.234 tys. zł przed rokiem.

Tabela 17 Struktura majątku podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych oraz źródła finansowania (w tys. zł.)

Wyszczególnienie	2004				2005			
	ogółem podmioty	w tym			ogółem podmioty	w tym		
		podmioty realizujące monopol państwa	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez MF plus przez IS (17+2) – wysoki hazard	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez IS oraz przez MF oraz IS – niski hazard (19 + 2)		podmioty realizujące monopol państwa	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez MF plus przez IS (17+3) – wysoki hazard	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez IS oraz przez MF oraz IS – niski hazard (30+2)
Liczba podmiotów	42	2	19 ⁷	21	54	2	20 ⁸	32
Aktywa (w tys. zł)	1.110.234	705.887	321.402	82.945	1.253.394	736.199	350.475	166.720
w tym: A. majątek trwały	414.988	113.585	238.441	62.962	485.877	106.417	267.445	112.015
B. majątek obrotowy	695.246	592.302	82.961	19.983	767.517	629.782	83.030	54.705

⁷ Spółki Betako oraz Golden Play w 2004r. prowadzące działalność na podstawie decyzji wydanych przez MF i IS zostały ujęte w zestawieniu wysokiego hazardu z uwagi na wyższy poziom uzyskania przychodu w zakładach wzajemnych lub w salonach gier na automatach w porównaniu do przychodu uzyskanego w punktach gier na automatach o niskich wygranych

⁸ Spółki Betako, Golden Play oraz Estrada Polska w 2005r. prowadzące działalność na podstawie decyzji wydanych przez MF i IS zostały ujęte w zestawieniu wysokiego hazardu z uwagi na wyższy poziom uzyskania przychodu w zakładach wzajemnych lub w salonach gier na automatach w porównaniu do przychodu uzyskanego w punktach gier na automatach o niskich wygranych

Pasywa (w tys. zł)	1.110.234	705.887	321.402	82.945	1.253.394	736.199	350.475	166.720
w tym:								
A. Kapitały własne	711.445	538.971	138.472	34.002	814.226	572.781	157.560	83.885
w tym:								
- Kapitał podstawowy	221.735	119.167	73.092	29.476	217.434⁹	119.167	55.843	42.424
B. zobowiązania ogółem i rezerwy na zobowiązania	398.789	166.916	182.930	48.943	439.168	163.418	192.915	82.835
w tym: - długoterminowe	54.762	-	53.651	1.111	27.223	-	21.897	5.326
- krótkoterminowe	294.890	125.202	121.972	47.716	372.149	134.984	161.444	75.721
Przychody z całokształtu działalności (w tys. zł)	5.363.264	2.617.734	2.491.211	254.319 ¹⁰	6.124.496	2.512.601	2.738.690	873.205 ¹¹
Koszty z całokształtu działalności (w tys. zł)	5.037.888	2.347.014	2.447.501	243.373	5.745.011	2.223.316	2.698.200	823.495
Zysk/strata z działalności gospodarczej (w tys. zł)	325.376	270.720	43.710	10.946	379.485	289.285	40.490	49.710
Zyski nadzwyczajne (w tys. zł)	249	35	180	34	3.257	-	3.200	57
Starty nadzwyczajne (w tys. zł)	316	-	193	123	3.675	-	3.345	330
Zysk / strata brutto (w tys. zł)	325.309	270.755	43.697	10.857	379.067	289.285	40.345	49.437
Podatek dochodowy (w tys. zł)	65.672	51.562	11.859	2.251	72.187	52.667	9.245	10.275
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego (w tys. zł)	32.226	32.210	16	-	36.059	35.964	-	95
Zysk /strata netto (w tys. zł)	227.411	186.983	31.822	8.606	270.821	200.654	31.100	39.067

Źródło: dane liczbowe uzyskane z bilansów oraz rachunku zysków i strat spółek prowadzących działalność na podstawie zezwoleń wydanych przez Ministra Finansów oraz Dyrektorów Izby Skarbowych

W strukturze aktywów w 2005r :

- **majątek trwały** stanowił **38,8%** wobec **37,4%** przed rokiem, w tym:
 - w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa 8,5% wobec 10,2% przed rokiem,
 - w pozostałych podmiotach odpowiednio 21,3% (wysoki hazard) oraz 9,0% (niski hazard) wobec 21,5% (wysoki hazard) oraz 5,7% (niski hazard) przed rokiem,
- **majątek obrotowy** stanowił **61,2%** wobec **62,6%** przed rokiem, w tym:
 - w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa 50,2% wobec 53,3% przed rokiem,
 - w pozostałych podmiotach odpowiednio 6,6% (wysoki hazard) oraz 4,4% (niski hazard) wobec 7,5% (wysoki hazard) oraz 1,8% (niski hazard) przed rokiem.

W strukturze: wartość aktywów podmiotów prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych wynosiła:

- w odniesieniu do spółek prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa w 2005 roku aktywa stanowiły 58,7% wobec 63,6% przed rokiem,
- w pozostałych podmiotach odpowiednio 28,0 % (wysoki hazard) oraz 13,3% (niski hazard) wobec 28,9% (wysoki hazard) oraz 7,5% (niski hazard) przed rokiem.

⁹ Trzy spółki, które prowadziły działalność w ciągu roku 2005, nie przesłały sprawozdania finansowego za rok 2005, tj. STWK Sp. z o.o. – spółka w upadłości, Biss International Sp. z o.o. – w trakcie 2005r. wygasły zezwolenia i spółka nie wystąpiła z wnioskiem o ich przedłużenie, Bukmacher Sp. z o.o. zwiesiła działalność – w styczniu 2006r. spółce cofnięto zezwolenie, gdyż po zawieszeniu spółka nie rozpoczęła działalności.

¹⁰ Przychody 2004r. z całokształtu działalności są niższe niż przychody z gier na automatach o niskich wygranych wykazane w Tabeli Nr 3 przedmiotowej Informacji z uwagi na fakt, iż 12 podmiotów prowadzących działalność w zakresie gier na automatach o niskich wygranych w rachunku zysku i strat – zaewidencjonowało kwotę przychodów ze sprzedaży z gier jako różnicę kwot wpłaconych i wypłaconych z automatów

¹¹ Przychody 2005r. z całokształtu działalności są niższe niż przychody z gier na automatach o niskich wygranych wykazane w Tabeli Nr 3 przedmiotowej Informacji z uwagi na fakt, iż 20 podmiotów prowadzących działalność w zakresie gier na automatach o niskich wygranych w rachunku zysku i strat – zaewidencjonowało kwotę przychodów ze sprzedaży z gier jako różnicę kwot wpłaconych i wypłaconych z automatów

Wykres 6. Struktura majątku podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych w latach 2004-2005

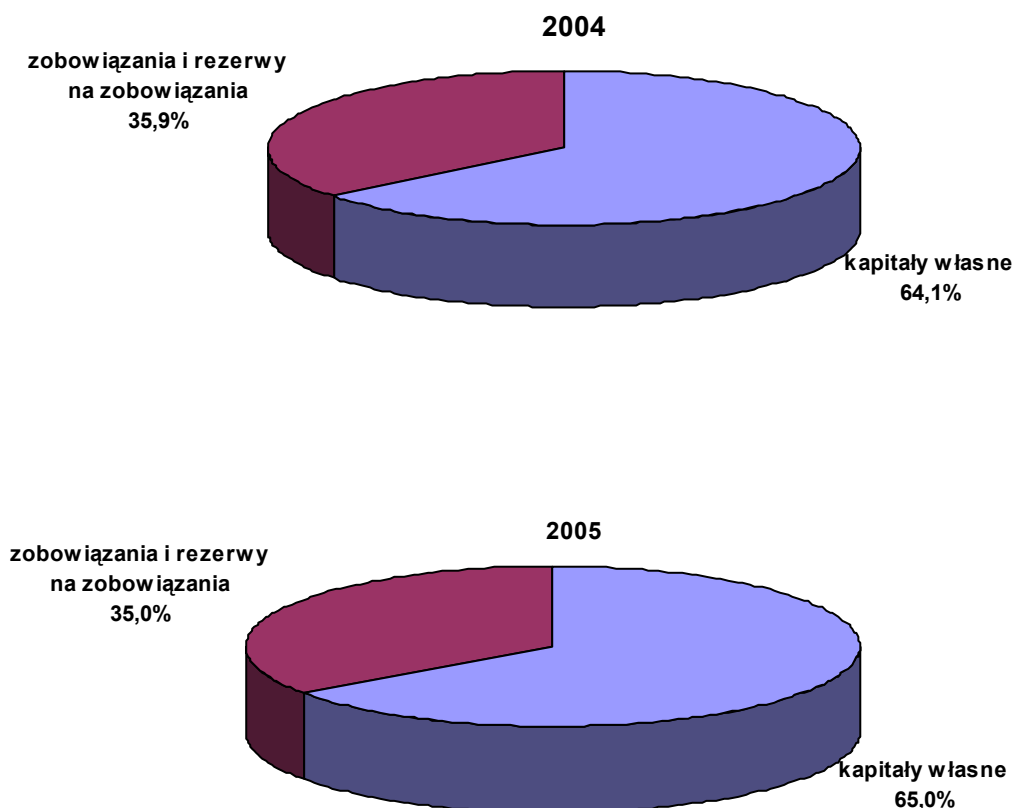

W strukturze wartości aktywów podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych, majątek obrotowy w 2005 roku w stosunku do 2004 roku zmniejszył się o 1,4 pkt procent., a majątek trwały był odpowiednio wyższy. Sposób zaangażowania kapitałów podmiotów ww. rynku przedstawia Tabela 17.

W strukturze pasywów:

- **kapitały własne stanowiły 65,0% wobec 64,1%** w roku poprzednim, w tym:
 - w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa 45,7% wobec 48,8% przed rokiem,
 - w pozostałych podmiotach odpowiednio 12,6% (wysoki hazard) oraz 6,7% (niski hazard) wobec 12,5% (wysoki hazard) oraz 3,1% (niski hazard) przed rokiem.
- **zobowiązania i rezerwy na zobowiązania stanowiły 35,0% wobec 35,9%** przed rokiem, w tym w spółkach prowadzących działalność:
 - w zakresie objętym monopolem Państwa 13,0% wobec 15,0% przed rokiem,
 - w pozostałych podmiotach odpowiednio 15,4% (wysoki hazard) oraz 6,6% (niski hazard) wobec 16,5% (wysoki hazard) oraz 4,4% (niski hazard) przed rokiem.

Wykres 7. Struktura źródeł finansowania majątku podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych w latach 2004-2005

Powyższe dane wskazują, że w roku 2005 tak, jak w roku 2004 na finansowanie majątku podmioty rynku gier i zakładów wzajemnych w ujęciu globalnym w większym stopniu angażowały kapitały własne odpowiednio 65,0% i 64,1% niż obce odpowiednio 35,0% i 35,9%, lecz struktura źródeł finansowania majątku kształtowała się różnie w poszczególnych podmiotach prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych, i tak:

- podmioty prowadzące działalność w zakresie objętym monopolem Państwa w większym stopniu angażowały kapitały własne niż obce. W strukturze pasywów tych podmiotów - kapitały własne w roku 2005 stanowiły 77,8%, wobec 76,4% przed rokiem, a zobowiązania ogółem i rezerwy na zobowiązania stanowiły 22,2% wobec 23,6% przed rokiem,
- podmioty zaliczony do grupy tzw. wysokiego hazardu w większym stopniu angażowały kapitały obce niż własne. W strukturze pasywów kapitały własne w roku 2005 stanowiły 45,0% wobec 43,1% przed rokiem, a zobowiązania ogółem i rezerwy na zobowiązania stanowiły 55,0% wobec 56,9% przed rokiem,
- podmioty zaliczany do grupy tzw. niskiego hazardu w większym stopniu angażowały kapitały własne niż obce. W strukturze pasywów kapitały własne w roku 2005 stanowiły 50,3% wobec 41,0% przed rokiem (niski, a zobowiązania ogółem i rezerwy na zobowiązania stanowiły 49,7% wobec 59,0% przed rokiem.

Przychody z całokształtu działalności w 2005 roku w stosunku do roku ubiegłego były wyższe o 14,2%, w tym w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa były niższe o 4,0%, a w pozostałych podmiotach odpowiednio wyższe o 9,9% (wysoki hazard) oraz wyższe ponad 2-krotnie (niski hazard).

Na przychody z całokształtu działalności podmiotów prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych składają się przychody netto ze sprzedaży towarów i usług, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Wynik finansowy brutto podmiotów prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych w roku 2005 wyniósł 379.067 tys. zł, w tym w jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa prowadzących działalność w zakresie gier stanowiących monopol Państwa wyniósł 289.285 tys. zł, a w 2004 roku 325.309 tys. zł, w tym w jednoosobowych spółkach skarbu państwa prowadzących działalność w zakresie gier stanowiących monopol państwa wyniósł 270.755 tys. zł.

Podatek dochodowy ww. podmiotach w 2005 roku był wyższy i wyniósł 72.187 tys. zł wobec 65.672 tys. zł za rok ubiegły, a obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego w 2005 roku były wyższe i wyniosły 36.059 tys. zł wobec 32.226 tys. zł za rok ubiegły.

Wynik finansowy netto ww. podmiotów w 2005 roku ukształtował się na poziomie 270.821 tys. zł, w tym:

- w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa na poziomie 200.654 tys. zł,
- w pozostałych spółkach odpowiednio 31.100 tys. zł (wysoki hazard) oraz 39.067 tys. zł (niski hazard).

2.3.2. Kapitały własne podmiotów

Tabela 18 Struktura kapitałów własnych podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych (w tys. zł)

wyszczególnienie	2004				2005			
	ogółem podmioty	w tym			ogółem podmioty	w tym		
		podmioty realizujące monopol państwa	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez MF i IS (17+2) – wysoki hazard	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez IS i MF (19 + 2) – niski hazard		podmioty realizujące monopol państwa	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez MF i IS (17+3) – wysoki hazard	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez IS i MF (30+2) – niski hazard
Liczba podmiotów	42	2	19 ¹²	21 ¹³	54	2	20	32
Kapitały własne	711 445	538 971	138 472	34 002	814.226	572.781	157.560	83.885
W tym:								
Kapitał podstawowy	221 735	119 167	73 092	29 476	217.434	119.167	55.843	42.424
Kapitał zapasowy	301 123	236 707	63 142	1 274	347.930	257.449	82.115	8.366
Kapitał z aktualizacji wyceny	4 490	-	4 490	-	3.781	-	3.781	-
Poz. kapitały rezerwowe	677	-	589	88	934	-	587	347
Zysk/strata lat ubiegłych	- 43 991	- 3 886	- 34 663	- 5 442	- 26.674	- 4.489	- 15.866	- 6.319
Zysk/strata roku obrotowego	227 411	186 983	31 822	8 606	270.821	200.654	31.100	39.067

Źródło: dane liczbowe uzyskane z bilansów oraz rachunku zysków i strat spółek prowadzących działalność na podstawie zezwoleń wydanych przez Ministra Finansów oraz Dyrektorów Izby Skarbowych

¹² jw.

¹³ jw.

Łączna wartość kapitałów własnych podmiotów rynku gier zakładów wzajemnych w 2005 roku w stosunku do roku ubiegłego wzrosła o 14,4%, w tym:

- w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa nastąpił wzrost o 6,3%,
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do wysokiego hazardu wzrosły o 13,8%,
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do niskiego hazardu wzrosły o 146,7%.

Łączna wartość kapitału podstawowego (udziały, akcje) w stosunku do roku ubiegłego była niższa o 1,9%, w tym:

- w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa - nie uległa zmianie,
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do wysokiego hazardu była niższa o 23,6%. Przyczyna spadku poziomu kapitału podstawowego omówiona jest w przypisie 9.
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do niskiego hazardu wzrosła o 43,9%.

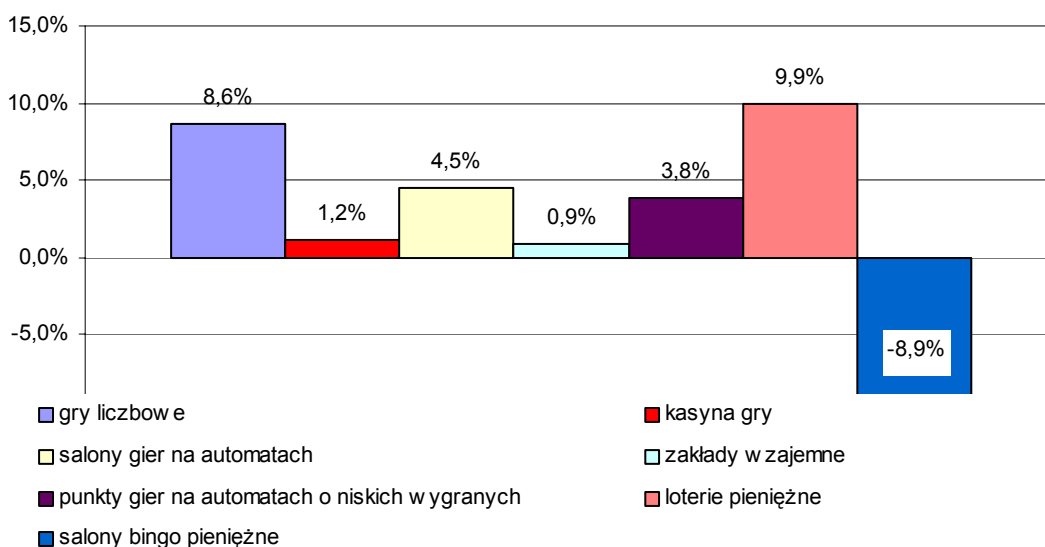
Łączna wartość kapitału zapasowego w stosunku do roku ubiegłego wzrosła o 15,5%, w tym:

- w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa wzrósł o 8,8%,
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do wysokiego hazardu wzrosła o 30,0%,
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do niskiego hazardu wzrosła ponad pięciokrotnie.

2.3.3. Rentowność sprzedaży gier i zakładów wzajemnych

Rentowność sprzedaży gier i zakładów wzajemnych w poszczególnych segmentach rynku w 2005 roku, podobnie jak w latach poprzednich, charakteryzuje się bardzo dużą rozpiętością. Salony gry bingo pieniężne nie osiągnęły progu rentowności, natomiast rentowność loterii pieniężnych pomimo znaczącego spadku sprzedaży była najwyższa i wyniosła 9,9 %.

Wykres 8. Wskaźniki rentowności gier i zakładów wzajemnych w 2005 roku

Rentowność sprzedaży w poszczególnych segmentach rynku gier i zakładów wzajemnych w latach 2003-2005 przedstawiała się w sposób następujący:

☞ Gry liczbowe

Tabela 19 Wskaźniki rentowności sprzedaży gier liczbowych w latach 2003-2005

Rok	wskaźnik rentowności w %
2003	9,9
2004	8,3
2005	8,6

Źródło: dane na podstawie: sprawozdania SGL-1

Osiągnięty wskaźnik rentowności w roku 2004 był najniższy na przestrzeni ostatnich trzech lat. Rentowność sprzedaży gier liczbowych do 2001 roku charakteryzowała się stopniowym stałym wzrostem, przeciętnie o 2% rocznie. W 2003 roku rentowność nieznacznie spadła (spadek o 1,6 pkt. proc.), natomiast w roku 2005 nastąpił minimalny wzrost tego wskaźnika (wzrost o 0,3 pkt. proc.).

☞ Kasyna gry

Tabela 20 Wskaźniki rentowności sprzedaży gier urządzanych w kasynach gry w latach 2003-2005

Rok	Wskaźnik rentowności	liczba ośrodków gier	
		całkowita	ośrodki nierentowne
2003	1,8%	25	11
2004	2,5%	25	12
2005	1,2%	27	11

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Osiągnięty wskaźnik rentowności w roku 2005 był najniższy na przestrzeni ostatnich trzech lat. Pomimo spadku rentowności sprzedaży o 1,3 pkt proc. liczba nierentownych ośrodków gier nie zwiększyła się i zachowała poziom z roku 2003.

Salony gier na automatach

Tabela 21 Wskaźniki rentowności sprzedaży gier urządzanych w salonach gier na automatach w latach 2003-2005

Rok	wskaźnik rentowności	liczba ośrodków gier	
		całkowita	ośrodki nierentowne
2003	7,1%	156	43
2004	6,2%	167	39
2005	4,5%	175	45

Źródło: dane na podstawie: sprawozdania SGL-1

Na przestrzeni ostatnich trzech lat wskaźnik rentowności z tych gier w 2005 roku osiągnął najniższy poziom 4,5%. W okresie tym największa była również liczba nierentownych ośrodków gier, w których urządzane są gry na automatach. W porównaniu do roku poprzedniego liczba salonów gier na automatach, które nie osiągnęły progu rentowności wzrosła o 6. Uruchamianie nowych ośrodków gier wiąże się z dużymi nakładami inwestycyjnymi i dlatego też w większości nowe ośrodki gier w pierwszym roku działalności nie osiągają progu rentowności.

Zakłady wzajemne

Tabela 22 Wskaźniki rentowności sprzedaży zakładów wzajemnych w latach 2003-2005

Rok	Wskaźnik rentowności
2003	1,9%
2004	2,6%
2005	0,9%

Źródło: dane na podstawie: sprawozdania SGL-1

Na przestrzeni analizowanego okresu rentowność sprzedaży zakładów wzajemnych w roku 2005 osiągnęła najniższy poziom. W 2003 roku rentowność sprzedaży zakładów wzajemnych wyniosła 1,9%. Następnie w 2004 roku rentowność wzrosła 0,7 pkt proc., aby w roku następnym (2005 roku) spaść do poziomu 0,9%.

Loterie pieniężne

Tabela 23 Wskaźniki rentowności sprzedaży loterii pieniężnych w latach 2003-2005

Rok	wskaźnik rentowności		
	Ogółem	Totalizator Sportowy Sp. z o.o.	PML Sp. z o.o.
2003	5,9%	7,2%	ujemny

2004	4,9%	5,5%	ujemny
2005	9,9%	10,5%	ujemny

Źródło: dane na podstawie: sprawozdania SGL-1

W 2005 roku rentowność sprzedaży w segmencie rynku loterii pieniężnych w stosunku do roku 2004 wzrosła o 5 pkt. proc. Próg rentowności sprzedaży osiągają jedynie loterie organizowane przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o. Na osiągnięty poziom rentowności sprzedaży w 2005r. miała wpływ m.in. kwota przeznaczona na wypłatę wygranych. W roku bieżącym udział wygranych w przychodach kształtował się na poziomie 40,1% a w roku ubiegłym na poziomie 46,6%.

↵ Salony gry bingo pieniężne

Tabela 24 Wskaźniki rentowności sprzedaży gry bingo pieniężne w latach 2003-2005

Rok	Wskaźnik rentowności
2003	ujemny
2004	ujemny
2005	ujemny

Źródło: dane na podstawie: sprawozdania SGL-1

Pogłębiający się coroczny spadek przychodów z gry bingo pieniężne oraz liczba funkcjonujących salonów gier bingo pieniężne wskazuje, iż prowadzenie działalności w tym segmencie rynku praktycznie nie jest opłacalne. Osiągany poziom sprzedaży z urządzania tych gier nie pozwala na wygenerowanie zysków. O nieopłacalności prowadzenia przedmiotowej działalności świadczy fakt, iż na koniec 2005r. nie obowiązywały żadne zezwolenia na prowadzenie salonów gry bingo pieniężne.

↵ Punkty gier na automatach o niskich wygranych

Tabela 25 Wskaźniki rentowności sprzedaży gier na automatach o niskich wygranych w latach 2004 – 2005

Rok	Wskaźnik rentowności
2004	4,3%
2005	3,8%

Źródło: dane na podstawie rocznej Informacji z działalności podmiotu w punktach gier na automatach o niskich wygranych

Na 35 podmiotów prowadzących działalność w punktach gier na automatach o niskich wygranych w 8 spółkach osiągnięty poziom sprzedaży z urządzania gier na automatach o niskich wygranych nie pozwolił na wygenerowanie zysków. Wskaźnik rentowności sprzedaży gier urządzanych w punktach gier na automatach o niskich wygranych w 2005 roku w porównaniu do roku poprzedniego nieco się obniżył (o 0,5 pkt. proc.). Należy zaznaczyć, iż uruchamianie nowych gier wiąże się z koniecznością ponoszenia wysokich nakładów inwestycyjnych, a rok 2005 był praktycznie drugim rokiem funkcjonowania tego segmentu rynku na większą skalę.

3. Podatek od gier, opłaty i dopłaty w grach stanowiących monopol Państwa

3.1. Podatek od gier

Tabela 26 Wpływy z podatku i dynamika podatku od gier w podziale na rodzaje gier i zakłady wzajemne (w tys. zł)

Wyszczególnienie	podatek od gier			Dynamika podatku od gier (rok poprz. = 100)	
	2003	2004	2005	2004	2005
gry liczbowe	456 287	477 947	469 131	104,7	98,2
salony gier na automatach	96 765	108 868	121 538	112,5	111,6
kasyna gry	82 144	90 057	83 707	109,6	92,9
zakłady wzajemne	50 721	62 192	63 754	122,6	102,5
loterie pieniężne	21 268	17 299	10 547	81,3	61,0
salony gry bingo pieniężne	1 900	1 467	871	77,2	59,4
razem gry i zakłady wzajemne	709 085	757 830	749 548	106,9	98,9
punkty gier na ANW	125	14 430	56 140	11 544,0	389,1
R A Z E M	709 210	772 260	805 688	108,9	104,3

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1 oraz rocznej Informacji z działalności podmiotów w punktach gier na automatach o niskich wygranych

Wpływy z podatku od gier w 2005 roku osiągnęły poziom 805,7 mln zł i były wyższe niż rok wcześniej o 4,3%. Jednak wzrost tych wpływów był głównie wygenerowany przez nowy segment w rynku gier i zakładów tj. segment gier na automatach o niskich wygranych, bowiem wpływy z podatku od gier „wysokohazardowych” obniżyły się w roku 2005 w porównaniu do roku poprzedniego o 1,1%.

W 2005 roku wzrost wpływów z podatku od gier odnotowano w trzech segmentach rynku:

- największy – w segmencie gier na automatach o niskich wygranych, wpływy z podatku od gier wzrosły o blisko 290%,
- w segmencie salonów gier na automatach – o 11,6%,
- w segmencie zakładów wzajemnych – o 2,5%.

Odstępstwem od powyższego był fakt obniżenia poziomu wpływów z podatku od :

- gry bingo pieniężne – obniżyły się najbardziej tj. o 40,6%.
- loterii pieniężnych – o 39%,
- w kasynach gry – o 7,1%,
- w grach liczbowych – o 2,8%.

Dynamika podatku od gier wszystkich segmentów rynku zmniejszyła się w porównaniu do dynamiki osiągniętej przed rokiem.

Tabela 27 Struktura wpływów z podatku od gier w latach 2003-2005 w podziale na rodzaje gier i zakłady wzajemne (w %)

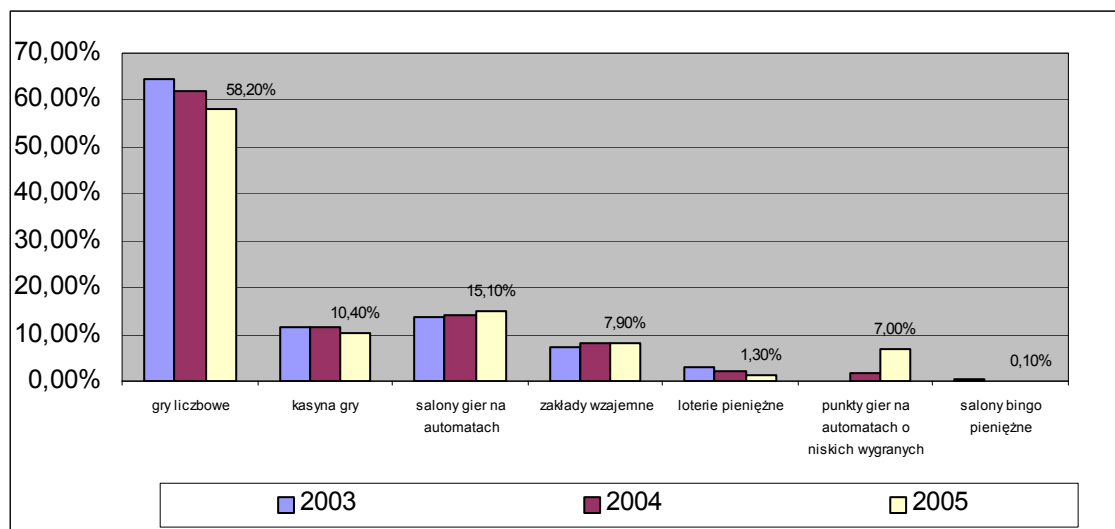
rodzaj gry	2003	2004	2005
gry liczbowe	64,3	61,9	58,2
salony gier na automatach	13,6	14,1	15,1
kasyna gry	11,6	11,7	10,4
zakłady wzajemne	7,2	8,1	7,9
punkty gier na ANW	0,02	1,9	7,0
loterie pieniężne	3,0	2,2	1,3
salony gry bingo pieniężne	0,3	0,2	0,1

W strukturze wpływów z podatku od gier za 2005 rok największy udział miały następujące gry, w kolejności:

- gry liczbowe mają największy udział w generowaniu podatku od gier (58,2%),
- salony gier na automatach (15,1%),
- kasyna gry, zakłady wzajemne i punkty gier na automatach o niskich wygranych (odpowiednio: 10,4; 7,9 i 7%).

Niewielki udział w strukturze tego podatku miały wpływy z podatku od loterii pieniężnych (1,3%) a najmniejszy – podatek od gry bingo pieniężne (0,1%). Marginalne znaczenie podatku od gry bingo pieniężne w strukturze podatku od gier utrzymuje się od wielu już lat.

Wykres 9. Zmiana struktury wpływów z podatku od gier w latach 2003-2005

W analizowanym okresie wzrastał sukcesywnie udział podatku od gier na automatach o niskich wygranych i gier na automatach w dochodach budżetu państwa z tytułu podatku od gier. Malał natomiast udział podatku od gier liczbowych i loterii pieniężnych. Udział podatku od gier z pozostałych segmentów rynku w latach 2003 – 2005 wykazywał nieznaczne wahania.

Dynamika wpływów z tytułu podatku od gier w poszczególnych segmentach rynku gier i zakładów wzajemnych jest zróżnicowana i przedstawiała się w następujący sposób:

☞ Gry liczbowe

Podatek od gier liczbowych na przestrzeni ostatnich trzech lat stanowił ponad połowę ogólnych wpływów do budżetu państwa z tego tytułu:

- w 2003 roku – 64,3%,
- w 2004 roku – 61,9%,
- w 2005 roku – 58,2%,

☞ Kasyna gry

Udział podatku od gier urządzanych w kasynach gry, w roku 2005 zmniejszył w porównaniu do roku ubiegłego:

- w 2003 roku – 11,6%,
- w 2004 roku – 11,7%,
- w 2005 roku – 10,4%.

☞ Salony gier na automatach

W strukturze podatku od gier analizowanego okresu dochody budżetowe z tytułu podatku od gier na automatach sukcesywnie wzrastały. :

- w 2003 roku – 13,6%,
- w 2004 roku – 14,1%,
- w 2005 roku – 15,1%.

☞ Zakłady wzajemne

Na przestrzeni lat 2003 – 2005 dochody budżetowe z tytułu podatku od gier z zakładów wzajemnych wahały się w granicach 7-8%.

Tabela 28 Podatek od gier z zakładów wzajemnych w latach 2003 - 2005 (w tys. zł)

rodzaje zakładów wzajemnych	2003	2004	2005
Totalizatory	1 803	1 365	1 095
Bukmacherstwo	48 918	60 827	62 659
R A Z E M	50 721	62 192	63 754

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

W 2005 roku w stosunku do roku ubiegłego wpływy budżetowe z tytułu podatku od gier z zakładów wzajemnych były wyższe blisko o 2,5%. Wzrost wpływów zmniejszył się w porównaniu do roku 2004, w którym wyniósł 22,6% .

Strukturę wpływów podatku od gier z zakładów wzajemnych na przestrzeni ostatnich trzech lat charakteryzują wahania:

- w 2003 roku – 7,2%,
- w 2004 roku – 8,0%,

- w 2005 roku – 7,9%.

Dominująca część wpływów z podatku od gier z zakładów wzajemnych generowana jest przez podmioty zarządzające zakłady bukmacherskie (98,3%).

a) totalizatory – struktura wpływów z podatku od gier

Tabela 29 Struktura wpływów podatku od gier z totalizatorów w latach 2003-2005 (w %)

Rodzaje totalizatorów	2003	2004	2005
odgadywanie wyników współzawodnictwa zwierząt	31,5	36,5	35,5
odgadywanie wyników współzawodnictwa ludzi	68,5	63,5	64,5

W strukturze wpływów z podatku od gier z totalizatorów podatek od zakładów polegających na odgadywaniu wyników sportowego współzawodnictwa ludzi stanowił przeważającą część. Zgodnie z ustawą stawka podatku na odgadywanie wyników sportowego współzawodnictwa ludzi wynosi 10% a na odgadywanie wyników sportowego współzawodnictwa zwierząt – 2%. Na przestrzeni ostatnich 3 lat udział tego typu zakładów wahał się w granicach 68,5% – 63,5%.

b) zakłady bukmacherskie – struktura wpływów z podatku od gier

Tabela 30 Struktura wpływów z podatku od gier z zakładów bukmacherskich w latach 2003-2005 (w %)

rodzaje zakładów bukmacherskich	2003	2004	2005
odgadywanie wyników współzawodnictwa zwierząt	–	–	–
odgadywanie wyników współzawodnictwa ludzi	100,0	100,0	100,0

Podatek od gier z zakładów polegających na odgadywaniu wyników sportowego współzawodnictwa ludzi już od 2001 roku zdominował strukturę wpływów z tytułu podatku od zakładów bukmacherskich.

☞ Loterie pieniężne

Podatek od gier z loterii pieniężnych w 2005 roku w porównaniu z rokiem 2004 zmniejszył się tak samo jak przychody z loterii tj. o 39%. W strukturze podatku od gier udział loterii pieniężnych wykazuje stałą tendencję spadkową

- w 2003 roku – 3,0%,
- w 2004 roku – 2,2%,
- w 2005 roku – 1,3%.

☞ Salony gry bingo pieniężne

Działalność w zakresie salonów gry bingo pieniężne cechuje wyraźna tendencja spadkowa zarówno w odniesieniu do przychodów, jak również wpływów budżetowych z podatku od gier. W 2005 roku, w porównaniu do roku poprzedniego, podatek od gier urządzanych w salonach gry bingo pieniężne był niższy o 40,6%, podczas gdy w roku 2004 w porównaniu do 2003 roku był niższy o 22,8%.

W strukturze podatku od gier udział gry bingo pieniężne obniżył się z poziomu 0,3% w roku 2003 do 0,1% w roku 2005.

- w 2003 roku – 0,3%,
- w 2004 roku – 0,2%,
- w 2005 roku – 0,1%.

☞ Punkty gier na automatach o niskich wygranych

Zgodnie z art. 45a ustawy podatnicy posiadający zezwolenie na urządzenie gier na automatach o niskich wygranych w roku 2005 uiszczali zryczałtowany podatek od gier w wysokości 100 euro od każdego automatu o niskich wygranych.

Wpływy ze zryczałtowanego podatku od gier na automatach o niskich wygranych w 2005 roku wyniosły 56,1 miliona zł i stanowiły 7% udziału w podatku od gier z całego rynku gier i zakładów wzajemnych z wyraźną tendencją wzrostową. Dynamika wzrostu tego rodzaju dochodów budżetowych jest nadal bardzo wysoka i w porównaniu z rokiem 2004 wynosi 389,1%.

3.2. Wpływy z opłat za zezwolenia, egzaminy i świadectwa zawodowe w 2005 roku

Zgodnie z ustawą opłaty za udzielenie bądź przedłużenie zezwolenia, przeprowadzenie egzaminu, wydanie świadectwa zawodowego i uznanie za równoważne świadectwa wydanego przez wyspecjalizowaną organizację, na podstawie art. 19 ust. 4 ustawy, stanowią dochód budżetu państwa i były wpłacane na wyodrębniony rachunek ministra właściwego do spraw finansów publicznych. W 2005 roku wpływy z tego tytułu wyniosły 28,7 mln zł i były wyższe niż w roku ubiegłym o 14,3%.

3.3. Dopłaty do stawek, cen losów i innych dowodów udziału w grach

Nowelizacja ustawy *o grach losowych i zakładach wzajemnych* z dnia 19 sierpnia 1994 roku¹⁴ z dniem 1 listopada 1994 roku wprowadziła dopłaty do stawek w grach liczbowych stanowiących monopol Państwa w wysokości 20% stawki ustalonej dla gry.

Z dniem 15 czerwca 2003 roku, w wyniku nowelizacji ustawy zwiększono stawkę dopłat w grach liczbowych z 20% do 25%. Ponadto ustanowiono dopłaty do wideoloterii, loterii pieniężnych i gry telebingo w wysokości 10%.

Według stanu prawnego obowiązującego na koniec 2005 roku wpływy z ww. źródeł przekazywane były na wyodrębniony rachunek utworzony w tym celu przez:

- ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – w wysokości 20%,
- ministra właściwego do spraw kultury fizycznej i sportu – w wysokości 80%.

Kwotę naliczonych dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa w latach 2003-2005 ilustruje poniższa tabela.

¹⁴ Dz. U. z 1994r., Nr 98, poz. 472

Tabela 31 Wpływy z tytułu dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa

(w tys. zł)

Rok	2003	2004	2005
wpływy z dopłat do stawek w grach liczbowych	516 359	597 433	586 414
wpływy z dopłat do stawek w loteriach pieniężnych	–	4 253	5 228
RAZEM DOPLATY	516 359	601 686	591 642

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Spółki Totalizator Sportowy Sp. z o.o. oraz Polski Monopol Loteryjny Sp. z o.o. przekazały ww. kwotę dopłat w obowiązujących prawem terminach w wys. 577 398 tys. zł, na:

- kulturę 114 140 tys. zł,
- sport 463 258 tys. zł.

4. Nadzór i kontrola działalności określonej ustawą

Zgodnie z art. 48 ustawy minister właściwy do spraw finansów publicznych sprawuje nadzór i kontrolę nad działalnością podmiotów urządzających i prowadzących gry losowe, zakłady wzajemne, gry na automatach lub gry na automatach o niskich wygranych - w zakresie zgodności tej działalności z przepisami ustawy, udzielonym zezwoleniem oraz regulaminem gry losowej, zakładu wzajemnego, gry na automatach lub gry na automatach o niskich wygranych. Minister właściwy do spraw finansów publicznych wykonuje nadzór i kontrolę za pośrednictwem podległych mu jednostek takich jak: właściwe merytorycznie departamenty Ministerstwa Finansów, aparat kontroli skarbowej, celny oraz izby skarbowe i urzędy skarbowe.

Korzystając ze stworzonych możliwości prawnych - minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazał w drodze rozporządzenia¹⁵ zakres swoich uprawnień nadzorczych i kontrolnych dyrektorom izb skarbowych w stosunku do podmiotów urządzających na obszarze działania izby gry - takie jak: loterie fantowe, gry bingo fantowe, loterie promocyjne i gry na automatach o niskich wygranych.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych sprawuje również szczególny nadzór podatkowy związany z urządzaniem gier na stołach i na automatach oraz gier na automatach o niskich wygranych, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.¹⁶

Nadzór i kontrola w imieniu Ministra Finansów wykonywana była w 2005 roku przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych za pomocą następujących instrumentów:

- weryfikacje dokumentów w postępowaniu administracyjnym, w ramach prowadzonej procedury koncesyjnej,
- bezpośrednie kontrole w podmiotach prowadzących działalność w oparciu o zezwolenie Ministra Finansów oraz w podmiotach realizujących monopol Państwa w dziedzinie gier losowych,
- nadzór w zakresie wydawania przez izby skarbowe zezwoleń na urządzanie loterii promocyjnych, fantowych, gry bingo fantowe i gier na automatach o niskich wygranych urządzanych na obszarze jednego województwa,

¹⁵ Dz. U. z 2003r., Nr 152, poz. 1486

¹⁶ Dz. U. z 1999r., Nr 72, poz. 802, z późn. zm.

- stała współpraca z innymi organami państwowymi w zakresie nadzoru rynku gier losowych, zakładów wzajemnych, gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych.

Nadzór i kontrola wykonywana przez dyrektorów urzędów kontroli skarbowej, dyrektorów izb skarbowych oraz naczelników urzędów celnych sprawowana jest w następujących formach:

- wykonywania przez inspektorów kontroli skarbowej kompleksowych kontroli podmiotów urządzających gry losowe, zakłady wzajemne, gry na automatach i gry na automatach o niskich wygranych,
- wykonywania przez pracowników właściwych izb skarbowych kontroli prawidłowości urządzania loterii fantowych, gry bingo fantowe, loterii promocyjnych i gier na automatach o niskich wygranych - zgodnie z terytorialnym zasięgiem urządzania tych gier i miejscem wydania decyzji zezwalającej,
- wykonywania przez organy celne szczególnego nadzoru podatkowego w zakresie gier urządzanych w kasynach gry, gier na automatach w salonach gier i gier na automatach o niskich wygranych w punktach gier w miejscach ich urządzania.

Celem kontroli prowadzonych w 2005 roku przez pracowników Departamentu Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych na podstawie stosownego upoważnienia wydanego przez Ministra Finansów, było badanie czy podmiot, któremu udzielono zezwolenia nie narusza przepisów ustawy, nie uchybia przepisom regulaminów, nie narusza warunków określonych w zezwoleniu.

Celem kontroli prowadzonych przez aparat skarbowy i celny jest :

- zapewnienie wykonywania zobowiązań podatkowych i dokonywania wpłat innych należności stanowiących dochód budżetu Państwa,
- badanie czy podmioty gospodarcze prowadzące działalność w zakresie gier i zakładów wzajemnych działają zgodnie z przepisami ustawy, wydanymi do niej przepisami wykonawczymi, udzielonym zezwoleniem oraz z zatwierdzonym regulaminem gry lub zakładu wzajemnego.

Organy te prowadzą działalność kontrolną w zakresie, jaki wynika z przepisów ustawy oraz innych przepisów regulujących zakres ich działania.

Ustawa przewiduje możliwość podjęcia przez Ministra Finansów następujących działań w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów cyt. ustawy, warunków zezwolenia lub przepisów regulaminów gier:

- wydanie decyzji administracyjnej polecającej usunięcie nieprawidłowości - zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy,
- skierowanie do właściwego urzędu skarbowego zawiadomienia o popełnionym przestępstwie karnym skarbowym, lub o wykroczeniu skarbowym określonym w rozdziale 9 ustawy Kodeks karny skarbowy,¹⁷
- w przypadku niezastosowania się podmiotu do wydanego polecenia lub powtórnego wystąpienia nieprawidłowości związanych z naruszaniem ustawy, warunków zezwolenia lub uchybienia przepisom regulaminu - minister właściwy do spraw finansów publicznych, zgodnie z art. 52 ust. 2 pkt. 1 ustawy, cofa zezwolenie.

¹⁷ (Dz. U. z 1999r., Nr 83, poz. 930, z późn. zm.)

W 2005 roku Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych, realizując w imieniu Ministra Finansów uprawnienia kontrolne, przeprowadził 26 kontroli, w tym:

- 1 kontrolę w Polskim Monopolu Loteryjnym Sp. z o.o. w zakresie prawidłowości urządzania loterii pieniężnych,
- 2 kontrole kasyn gry, również w siedzibie spółki prowadzącej kasyna gry,
- 2 kontrole w salonach gier na automatach, również w siedzibie spółki prowadzącej salony gier na automatach,
- 5 kontroli loterii promocyjnych o zasięgu ogólnopolskim,
- 16 kontroli w siedzibie podmiotu, biurze lub punktach podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie przyjmowania zakładów wzajemnych.

Szczegółowy wykaz dokonanych kontroli przedstawia załącznik nr 1.

W trakcie przeprowadzonych w 2005 roku kontroli przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych badano organizację punktów przyjmowania zakładów wzajemnych, ośrodków gry, urządzanie loterii promocyjnych, loterii audioteksowych oraz zawieranie zakładów wzajemnych, w zakresie zgodności ich działalności z przepisami ustawy, udzielonym zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem gry losowej, zakładu wzajemnego lub gier na automatach.

Tabela 32 Liczba kontroli wykonanych w latach 2003-2005

Instytucje dokonujące kontroli	2003	2004	2005
Minister Finansów (kontrole realizowane przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych)	43	41	26
Izby skarbowe	54	38	34
Urzędy kontroli skarbowej (kontrole wnioskowane przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych działający z upoważnienia Ministra Finansów)	1	-	-
Urzędy kontroli skarbowej i urzędy celne (kontrole własne) w tym:	2 353	6 476	13046
– planowe, wykonane przez inspektorów kontroli skarbowej lub upoważnionych funkcjonariuszy celnych	254	-	-
– doraźne, wykonane przez pracowników szczególnego nadzoru podatkowego	2 099	6 476	13046

Kontrole w kasynach gry, salonach gier na automatach i punktach gier na automatach o niskich wygranych wykonywali pracownicy szczególnego nadzoru podatkowego zatrudnieni w urzędach celnych.

W 2005 roku Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych nadzorował w szczególności izby skarbowe w zakresie prawidłowości wydawanych przez nie zezwoleń na urządzanie loterii promocyjnych, loterii fantowych, gry bingo fantowe i gier na automatach o niskich wygranych, a także sprawowanego przez nie nadzoru i kontroli nad ich urządzaniem.

W trakcie przeprowadzonych kontroli w 2005 roku w punktach przyjmowania zakładów wzajemnych, siedzibach podmiotów urządzających gry losowe, zakłady wzajemne stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- zaniżanie wartości puli nagród w loterii promocyjnej,

- przekraczanie wartości łącznej puli nagród zatwierdzonej w regulaminie,
- nieprawidłowe ewidencjonowanie i wypisywanie druków imiennych zaświadczeń o uzyskanej wygranej,
- brak świadectw zawodowych,
- prowadzenie punktów przyjmowania zakładów wzajemnych bez wymaganego zezwolenia,
- niedostateczną wysokość zabezpieczeń finansowych,
- nie powiadamianie Ministra Finansów o rozpoczęciu działalności objętej zezwoleniem.

Niejednokrotnie w toku prowadzonych czynności kontrolnych lub zaraz po złożeniu stosownych wyjaśnień do protokołu podmioty niezwłocznie usuwały wskazane przez kontrolujących nieprawidłowości.

Do właściwych urzędów skarbowych w związku z przeprowadzonymi czynnościami kontrolnymi w 2005 roku zostało skierowań 11 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub wykroczenia - określonych w rozdziale 9 Kodeksu karnego skarbowego (przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier losowych, zakładów wzajemnych, gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych). Łączna wysokość kar grzywny wymierzona przez urzędy skarbowe wyniosła z tego tytułu 2800 zł.

W 2005 roku urzędy celne w ramach szczególnego nadzoru podatkowego prowadziły kontrolę w kasynach gry związaną z otwarciem i zamknięciem stołów gry oraz obliczaniem rezultatów gier na stołach i na automatach w formie stałego nadzoru.

W 2005 roku w salonach gier na automatach i w punktach gier na automatach o niskich wygranych szczególny nadzór podatkowy wykonywany był w formie kontroli doraźnych.

W 2005 roku w salonach gier na automatach pracownicy szczególnego nadzoru podatkowego przeprowadzili 1701 kontroli doraźnych.

Zakresem kontroli objęto:

- sprawdzanie stanu liczników kredytów i żetonów oraz porównanie ich z raportami dziennymi,
- obliczanie rezultatów gier na automatach,
- sprawdzanie prowadzonej dokumentacji,
- porównywanie zgodności stanu faktycznego z zapisami wynikającymi z treści protokołu urzędowego sprawdzenia.

Podczas kontroli przeprowadzonych przez pracowników szczególnego nadzoru podatkowego stwierdzono 21 nieprawidłowości.

Spośród nich:

- 6 dotyczyło nieposiadania przez osoby zatrudnione w salonach gier na automatach świadectw zawodowych,
- 12 nieprawidłowości dotyczyło utraty ważności plomb serwisowych, braku numerów i dat założenia plomb serwisowych, braku plomb homologacyjnych,
- 1 dotyczyła błędnego zapisu w raportach dziennych wpłat, wypłat i rezultatów gier,

- 2 dotyczyły nieterminowych zawiadomień o wprowadzonych zmianach w stosunku do stanu stwierdzonego w protokole urzędowego sprawdzenia.

W 2005 roku w punktach gier na automatach o niskich wygranych pracownicy szczególnego nadzoru podatkowego przeprowadzili 11345 doraźnych kontroli.

Zakresem kontroli objęto:

- przeprowadzenie urzędowego sprawdzenia w punktach gier,
- obliczanie przychodów, stosowanie maksymalnej stawki i wartości maksymalnej wygranej w grach na automatach o niskich wygranych,
- sprawdzenie prowadzonej dokumentacji,
- porównanie zgodności stanu faktycznego z zapisami wynikającymi z treści protokołu urzędowego sprawdzenia.

Podczas kontroli przeprowadzonych przez pracowników szczególnego nadzoru podatkowego stwierdzono 144 nieprawidłowości.

Spośród nich:

- 26 nieprawidłowości dotyczyło urządzania gier na automatach o niskich wygranych bez zezwolenia właściwego dyrektora izby skarbowej,
- 3 dotyczyły zainstalowania w punktach gier dodatkowych nie zgłoszonych do urzędowego sprawdzenia automatów do gry,
- 24 przypadki braku plomb homologacyjnych, serwisowych lub utrata ich ważności,
- 9 przypadków uchybień w prowadzonej dokumentacji,
- w 1 przypadku prowadzono punkt gier bez urzędowego sprawdzenia,
- 48 nieterminowych zawiadomień o wprowadzonych zmianach w stosunku do stanu stwierdzonego w protokole urzędowego sprawdzenia,
- 3 przypadki niewłaściwego oznakowania automatów do gry,
- 28 przypadków braku właściwych wpisów do księgi eksploatacji automatów do gry,
- 2 przypadki przekroczenia dozwolonej wartości wygranej.

W zakresie ustawowego obowiązku sprawowania nadzoru nad izbami skarbowymi Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych:

- przeprowadził analizę zgodności wydanych w 2005 roku przez izby skarbowe decyzji i zatwierdzonych regulaminów gier z wymogami ustawy i wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych,
- przeprowadził ocenę prawidłowości sprawowanego przez izby skarbowe nadzoru i kontroli nad urządzanymi w skali lokalnej grami losowymi w oparciu o analizę nadesłanej dokumentacji z wykonanych kontroli,
- poinformował w formie pisma okólnego wszystkie izby skarbowe o stwierdzonych nieprawidłowościach przy wydawaniu zezwoleń i zatwierdzaniu regulaminów gier.

Przeprowadzona przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych analiza wydanych przez izby skarbowe decyzji zezwalających i zatwierdzonych regulaminów gier wykazała istnienie

nieprawidłowości w zakresie zgodności z wymaganiami zawartymi w ustawie i rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie warunków urządzania gier...¹⁸.

Nieprawidłowości stwierdzone w wydanych przez izby decyzjach - zezwoleniach na urządzenie loterii promocyjnych dotyczyły:

- określonego w zezwoleniu czasu urządzania loterii, który odbiegał od czasu określonego w regulaminie.

Stwierdzone nieprawidłowości w zatwierdzonych przez izby regulaminach na urządzenie loterii promocyjnych dotyczyły:

- różnicy między określonym w regulaminie czasem urządzania loterii od czasu określonego w zezwoleniu,
- braku terminu i miejsca wydawania wygranych,
- braku określenia wartości puli nagród,
- braku określenia terminu rozpoczęcia i zakończenia sprzedaży towarów lub innych dowodów udziału w loterii promocyjnej,
- braku określenia terminu przedawnienia roszczeń,
- nieprawidłowego terminu ogłoszenia wyników loterii,
- nieprawidłowego terminu losowania nagród,
- umieszczenia dwóch terminów przedawnienia roszczeń,
- zamiennego zastosowania określenia: reklamacja – roszczenie,
- nieprawidłowego określenia terminu przedawnienia roszczeń.

W ramach sprawowanego nadzoru i kontroli izby skarbowe przeprowadziły 34 kontrole, w trakcie których skontrolowano prawidłowość urządzania 39 loterii promocyjnych (załącznik nr 2). W 2 przypadkach, w wyniku ustaleń pokontrolnych przekazano sprawy do urzędów skarbowych celem wszczęcia postępowań karnych skarbowych, w tym w jednym przypadku został złożony do sądu rejonowego wniosek o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności. W trakcie rozpatrywania jednego z wniosków o uzyskanie zezwolenia na urządzenie loterii promocyjnej stwierdzono, iż wniosek ten stał się bezprzedmiotowy, gdyż loteria została rozpoczęta przed wydaniem zezwolenia, co spowodowało zawiadomienie urzędu skarbowego o naruszeniu przez podmiot ustawy o grach i zakładach wzajemnych. Postępowanie zostało zakończone postępowaniem mandatowym poprzez wymierzenie mandatu kredytowego w kwocie 800 złotych.

Stwierdzone przez izby skarbowe nieprawidłowości dotyczyły:

- nie opublikowania w gazecie lokalnej listy wszystkich laureatów losowania dodatkowego,
- zaistniałych różnic między kolejnością losowania nagród wynikającą z regulaminu, a kolejnością losowania nagród wynikającą z protokołu,
- nie przekazania należnego podatku dochodowego z tyt. otrzymania nagrody,
- zaniżenia opłaty za zezwolenie,

¹⁸ Dz. U. Nr 102, poz. 946

- wystąpienia różnicy w wysokości puli nagród, między jej wysokością ustaloną w regulaminie, a udokumentowaną w przedstawionych dokumentach zakupu,
- nie przedstawienia kontrolującym protokołu z przebiegu loterii promocyjnej, wygrywających kart oraz oryginałów list wydawanych nagród.

Przeprowadzona analiza wydanych przez izby skarbowe decyzji zezwalających i zatwierdzonych regulaminów gier na automatach o niskich wygranych wykazała, że:

- nieprawidłowości w wydanych zezwoleniach na urządzenie i prowadzenie gier na automatach o niskich wygranych dotyczyły:
 - nieprecyzyjnego określania miejsc lokalizacji punktów urządzania gier na automatach o niskich wygranych,
 - błędnego określenia okresu ważności wydanego zezwolenia.
- nieprawidłowości w zatwierdzonych regulaminach na urządzenie gier na automatach o niskich wygranych dotyczyły:
 - braku pełnej nazwy i adresu siedziby podmiotu urządzającego grę,
 - niewłaściwego definiowania pojęcia wysokości kapitału gry przeznaczonego do natychmiastowej wypłaty wygranych lub całkowitego braku jego określenia.

W 2005 roku izby skarbowe, w ramach sprawowanego nadzoru i kontroli, przeprowadziły 7 kontroli działalności podmiotów urządzających i prowadzących gry na automatach o niskich wygranych w siedzibach spółek oraz skontrolowały 105 punktów gier na automatach o niskich wygranych.

Stwierdzone przez izby skarbowe nieprawidłowości dotyczyły:

- braku prowadzenia ewidencji dla zryczałtowanego podatku od gier na automatach o niskich wygranych,
- nieterminowego uiszczania miesięcznych wpłat zryczałtowanego podatku od prowadzenia gier na automatach o niskich wygranych,
- nie informowania izby skarbowej o zmianie miejsca lokalizacji punktu gier,
- braku regulaminów gier w punktach gier na automatach o niskich wygranych,
- niezgodności opisów sterowania grą z stanem faktycznym,
- nie przechowywania w punktach gier aktualnych poświadczeń rejestracji użytkowanych automatów,
- eksploatację więcej niż trzech automatów w punkcie gier na automatach o niskich wygranych.

W ramach nadzoru badano dokumenty prowadzonej procedury koncesyjnej oraz prawidłowość wykonywania udzielonych zezwoleń w zakresie liczby uruchomionych punktów gier, przestrzegania terminu rozpoczęcia działalności, kontrolowano prawidłowość i terminowość wnoszenia zabezpieczeń oraz spełniania warunków lokalizacji punktów gier.

W 2005 roku Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych udzielił odpowiedzi na 11 skarg uczestników gier i zakładów wzajemnych z zakresu zasad organizowanych gier, w których o uzyskaniu wygranej rozstrzygano w drodze losowania, i tak:

- 4 skargi dotyczyły gier liczbowych,

- 1 skarga dotyczyła loterii pieniężnej,
- 3 skargi dotyczyły loterii promocyjnych,
- 3 skargi dotyczyły zakładów wzajemnych.

Obowiązek w zakresie nadzoru rynku gier losowych, zakładów wzajemnych, gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych realizowany był również poprzez wspólne działania z urzędami kontroli skarbowej, urzędami skarbowymi, organami celnymi, Policją oraz prokuraturą, które obejmowały:

- kierowanie wniosków do urzędów kontroli skarbowej o przeprowadzenie kompleksowych kontroli w podmiotach posiadających zezwolenie Ministra Finansów na urządzenie gier i zakładów wzajemnych,
- kierowanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do właściwych urzędów skarbowych w związku z naruszeniem przepisów prawa,
- kierowanie wniosków do prokuratur o wszczęcie postępowań przygotowawczych w związku z uzyskanymi informacjami o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Ponadto mając na uwadze zapewnienie możliwie najskuteczniejszej realizacji przepisów ustawy:

- udzielane były odpowiedzi na pytania prokuratury, Policji, urzędów kontroli skarbowej, izb skarbowych, urzędów skarbowych, organów celnych i UOKiK z zakresu rynku gier i zakładów wzajemnych oraz wyjaśniano wątpliwości dotyczące zakwalifikowania badanych gier,
- prowadzona była bieżąca analiza nadsyłanych informacji dotyczących kontroli przeprowadzonych przez inspektorów kontroli skarbowej i pracowników szczególnego nadzoru podatkowego.

Celem podejmowanych działań było w szczególności:

- zdyscyplinowanie podmiotów działających na rynku gier i zakładów wzajemnych w zakresie prawidłowości obliczania podatku od gier,
- zdyscyplinowanie podmiotów działających na rynku gier i zakładów wzajemnych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy oraz warunków zawartych w zezwoleniach i zatwierdzonych regulaminach gry,
- zwalczanie nielegalnego urządzania gier na automatach,
- zwalczanie nielegalnego przyjmowania zakładów wzajemnych za pośrednictwem *Internetu*,
- eliminowanie wątpliwości interpretacyjnych dotyczących pojęcia „gra na automacie”,
- zwalczanie nieuczciwych praktyk firm wysyłkowych organizujących konkursy,
- przeciwdziałanie organizowaniu tzw. „piramid finansowych”,
- przeciwdziałanie organizowaniu loterii promocyjnych bez wymaganego zezwolenia,
- zwalczanie rozprowadzania na rynku krajowym losów zagranicznych loterii pieniężnych,
- przeciwdziałanie naruszeniom przepisów ustawy dotyczących zakazu reklamy niektórych gier i zakładów wzajemnych.

W roku 2005 prowadzone były działania zwalczające urządzenie bez zezwolenia gier na automatach. Działania te podejmowane były przez służby celne, skarbowe i Policję. Celem tych działań jest zwalczanie „szarej strefy” i wszczęcie jak największej liczby postępowań karnych skarbowych skutkujących ograniczeniem bądź całkowitą likwidacją przestępczego procederu urządzania gier na automatach eksploatowanych bez stosownych zezwoleń. W wyniku podjętych działań, od lutego do

końca 2005 roku przeprowadzono 5431 kontroli. W związku z uzasadnionym podejrzeniem naruszania przepisów art. 107 Kodeksu karnego skarbowego zabezpieczono 5766 automatów. Po zabezpieczeniu dowodów, zgodnie z art. 133 § 2 Kks 1543 sprawy dotyczące urządzania gier na automatach wbrew przepisom ustawy o grach i zakładach wzajemnych przekazano do dalszego prowadzenia właściwym urzędem skarbowym.

Obserwuje się pozytywne skutki prewencyjne prowadzonych działań tj. wyłączanie i wycofywanie nielegalnych automatów z miejsc ich zainstalowania. Natomiast obserwowane są nowe próby kamuflażu przestępczej działalności m. in. poprzez sporządzanie różnego rodzaju nowych opisów działania automatów, które mają sugerować, że zainstalowane automaty służą wyłącznie do zabawy i mają charakter zręcznościowy podczas, gdy w rzeczywistości wygrane z gry wypłacane są przez osoby obsługujące lokal. Nadal prowadzone są działania mające na celu ujawnianie miejsc, w których znajdują się automaty do gier. Również w celu skutecznego prowadzenia postępowań przygotowawczych prowadzona jest analiza i śledzenie na bieżąco toku ważniejszych postępowań karnych skarbowych.

Odnosząc się do kwestii przeciwdziałania rozwojowi gier i zakładów wzajemnych w kraju poprzez Internet należy wskazać, iż Ministerstwo Finansów systematycznie obserwuje rozwój rynku hazardu z jego wykorzystaniem oraz podejmuje działania mające na celu przeciwdziałanie prowadzeniu tego rodzaju działalności takie jak:

- wystosowanie do prokuratur zawiadomień o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- wystąpienie do Komisji Nadzoru Bankowego w sprawie znalezienia rozwiązań mających na celu blokadę przez banki transferu środków finansowych w związku z uczestnictwem w hazardowych grach internetowych przez graczy wbrew przepisom ustawy. W ocenie Ministerstwa Finansów działalność banków da się zakwalifikować jako pomocnictwo do czynu zabronionego określonego w rozdziale 9 Kks.

W 2005 roku Pracownicy Departamentu Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych przeprowadzili szkolenia pracowników izb skarbowych z dziedziny prowadzenia i urządzania takich gier jak: loterie promocyjne, loterie fantowe, gry bingo fantowe i gry na automatach o niskich wygranych.

5. Rejestracja, egzaminy, świadectwa zawodowe

5.1. Rejestracja automatów i urządzeń do gier

Wykonując delegację zawartą w przepisie art. 16 ustawy Minister Finansów w drodze rozporządzenia z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie warunków urządzania gier¹⁹ określił ogólne warunki urządzania gier i oraz warunki dopuszczenia do eksploatacji i użytkowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej automatu lub urządzenia do gier.

Badanie poprzedzające rejestrację automatu lub urządzenia do gier przeprowadza jednostka badająca upoważniona przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

¹⁹ Dz. U. Nr 102, poz. 948

Badanie takie polega na sprawdzeniu, czy konstrukcja automatu lub urządzenia do gier zapewnia:

- bezpieczeństwo użytkowania,
- poprawność działania układów elektromechanicznych i elektronicznych,
- możliwość określenia stopnia losowości gry,
- zabezpieczenie przed ingerencją z zewnątrz,
- prawidłowe ustalenie wartości maksymalnej stawki i wartości maksymalnej jednorazowej wygranej.

Badanie poprzedzające rejestrację obejmuje również sprawdzenie, czy automat jest wyposażony w:

- 1) widoczną dla grających informację, umieszczoną w sposób uniemożliwiający jej usunięcie bez uszkodzenia lub zniszczenia automatu, określającą - nazwę automatu, stawkę za grę, tabelę wygranych, opis sterowania grą, oznaczenie zezwolenia, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 1a ustawy,
- 2) system trwałej rejestracji i zapamiętywania danych, które pozwalają na ustalenie kwoty stanowiącej podstawę opodatkowania podatkiem od gier – w przypadku automatu do gier albo uzyskanych przychodów – w przypadku automatów do gier o niskich wygranych.

Dodać należy, że ww. przepis stosuje się odpowiednio do urządzeń do gier.

Do przeprowadzania badań poprzedzających rejestrację automatów i urządzeń do gier minister właściwy do spraw finansów publicznych upoważnił następujące jednostki:

1. Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie,
2. Instytut Elektrotechniki I Oddział w Gdańsku,
3. Instytut Energetyki w Warszawie,
4. Instytut Mechaniki Precyzyjnej w Warszawie,
5. Politechnika Lubelska,
6. Politechnika Łódzka,
7. Politechnika Rzeszowska,
8. Politechnika Warszawska,
9. Politechnika Wrocławska,
10. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji w Warszawie,
11. Przemysłowy Instytut Elektroniki w Warszawie,
12. Urząd Dozoru Technicznego w Poznaniu.
13. Ośrodek Badawczo – Rozwojowy PREDOM OBR

Po uzyskaniu przez podmiot pozytywnego wyniku badań poprzedzających rejestrację minister właściwy do spraw finansów publicznych dokonuje na wniosku podmiotu prowadzącego grę poświadczenia rejestracji automatu lub urządzenia do gier, na którym wskazuje numer rejestracji automatu lub urządzenia do gier. Poświadczenie rejestracji stwierdza uprawnienie określonego podmiotu do wprowadzenia do eksploatacji i użytkowania automatu lub urządzenia do gier. Poświadczenia rejestracji dokonuje się na okres 6 lat .

Od dnia 15 czerwca 2003 roku tj. od czasu wejścia w życie nowelizacji ustawy z wnioskami o rejestrację występują podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych, gier na automatach oraz gier na automatach o niskich wygranych.

Tabela 33 Liczba poświadczeń rejestracji automatów i urządzeń do gier oraz automatów do gier o niskich wygranych wydanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w 2005 roku

miejsce eksploatacji	Urządzenia do gier losowych	automaty do gier	razem
salony gier na automatach	5	1078	1083
kasyna gry	11	122	133
salony gry bingo pieniężne	–	–	–
punkty gier na automatach o niskich wygranych	–	14239	14239
R A Z E M	16	15439	15455

Od dnia wejścia w życie nowelizacji ustawy tj. od 15.06.2003 roku do 31.12.2005 roku poświadczenie rejestracji uzyskało łącznie 27.266 automatów i urządzeń do gier oraz automatów do gier o niskich wygranych.

5.2. Egzaminy i świadectwa zawodowe

Zasady przeprowadzania egzaminów i wydawania świadectw zawodowych oraz uiszczania opłat w 2005 roku regulowały przepisy ustawy oraz przepisy wykonawcze (rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach i zakładach wzajemnych²⁰).

W 2005 roku przed komisją wyznaczoną przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych odbyły się 72 egzaminy. Do przeprowadzonych w 2005 roku egzaminów przystąpiło 2 574 zgłoszonych kandydatów. Osobom, które złożyły egzaminy z wynikiem pozytywnym wydano świadectwa zawodowe (2 557 osób).

Liczba egzaminowanych osób, wydanych świadectw zawodowych i uzyskanych z tego tytułu opłat w 2005 roku z podziałem na podmioty oraz rodzaje gier lub zakładów wzajemnych przedstawiona została w Załączniku nr 3.

Z tytułu opłat uzyskanych za złożenie egzaminu w 2005 roku wpłynęło do budżetu 1 744 057 zł, a za wydanie świadectw zawodowych 557 426 zł (w sumie 2 301 483 zł).

Tabela 34 Liczba przeprowadzonych egzaminów, podmiotów, które złożyły wnioski o egzamin i liczba wydanych świadectw zawodowych w latach 2003 – 2005

rok	liczba przeprowadzonych egzaminów	liczba wydanych świadectw zawodowych
2003	46	1 582
2004	51	1 855
2005	72	2 557

²⁰ Dz. U. Nr 102, poz. 948, z późn. zm.

W 2005 roku minister właściwy do spraw finansów publicznych rozpatrzył 605 wniosków o wydanie świadectw zawodowych złożonych przez podmioty prowadzące działalność w zakresie gier i zakładów wzajemnych.

W 2005 roku zgodnie z art. 19 ust. 4 ustawy minister właściwy do spraw finansów publicznych uznał za równoważne ze świadectwami zawodowymi 12 516 świadectw wydanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o., za wydanie których została pobrana opłata w wysokości 2 728 488 zł.